

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI

NEGERI PAHANG

TAHUN 2009

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA TAHUN 2009 NEGERI PAHANG

DEWAN UNDANGAN NEGERI PAHANG

**JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA**

JABATAN AUDIT NEGARA MALAYSIA
No. 15, Aras 1-5
Persiaran Perdana, Presint 2
62518 WILAYAH PERSEKUTUAN PUTRAJAYA

www.audit.gov.my

KANDUNGAN

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTISARI LAPORAN	xiii
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PAHANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009	
Pendahuluan	3
Objektif Dan Kaedah Pengauditan	3
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Prestasi Kewangan	7
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	7
Wang Tunai	8
Pelaburan	9
Akaun Hasil Disatukan	10
Akaun Pinjaman Disatukan	17
Akaun Amanah Disatukan	17
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	25
Akaun Memorandum	26
Rumusan Dan Syor Audit	31
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Kemajuan Pelaksanaan Projek Pembangunan Rancangan Malaysia Kesembilan	35
Rumusan	37
BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/ AGENSI NEGERI	
Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti (AI)	41
Objektif Pengauditan	42
Skop Dan Kaedah Pengauditan	42

PERKARA	MUKA SURAT
----------------	-------------------

Jenis Kawalan	43
Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agenzi Negeri	53
Rumusan Dan Syor Audit	54
Pemeriksaan Audit Mengejut	56

**BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN
PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN
AGENSI NEGERI**

Pendahuluan	61
Pengauditan Penyata Kewangan	61
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	61
Pengesahan Penyata Kewangan	62
Pembentangan Penyata Kewangan	63
Prestasi Kewangan	64
Analisis Tuggakan Cukai Taksiran	65
Rumusan Dan Syor Audit	66

**BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DAN MESUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA
WANG AWAM NEGERI**

Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri	71
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri	71
PENUTUP	75

LAMPIRAN

I Sijil Ketua Audit Negara	79
II Lembaran Imbangan	80
III Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	81
IV Penyata Akaun Memorandum	82
V Penyata Akaun Hasil Disatukan	83
VI Nota Kepada Penyata Kewangan	84

KATA PENDAHULUAN

KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlumbagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957, menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan serta aktiviti Kerajaan Negeri dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya laporan itu dibentangkan di Parlimen, manakala Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang menitahkan untuk dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pahang. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan dua kaedah pengauditan seperti berikut:

1.1 Pengauditan Penyata Kewangan - Pengauditan ini bertujuan untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri pada tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Pengauditan ini juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan Majlis Agama Islam.

1.2 Pelaksanaan Sistem Penarafan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan Jabatan/Agenzi Negeri - Mulai tahun 2007, Jabatan Audit Negara telah memperkenalkan Indeks Akauntabiliti (AI) bertujuan untuk membuat penilaian secara objektif terhadap pengauditan pengurusan kewangan Jabatan dan Agenzi Negeri bagi mengukur dan menambah baik kawalan pengurusan kewangan yang cemerlang. AI diberi berdasarkan kepada tahap pematuhan terhadap peraturan-peraturan kewangan berhubung dengan kawalan pengurusan, bajet, terimaan, perbelanjaan, kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit, aset dan stor, pinjaman, pelaburan dan penyata kewangan. Dengan pelaksanaan AI ini ianya boleh membantu mewujudkan budaya kerja berdasarkan amalan terbaik. Selain itu, budaya “**membetulkan yang biasa dan membiasakan yang betul**” bukan sahaja dapat mempertingkat kecemerlangan pengurusan kewangan Jabatan/Agenzi Negeri malah aspek integriti, ketuhan dan akauntabiliti yang ditekankan oleh Kerajaan akan dapat dicapai.

2. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agenzi Negeri Pahang Tahun 2009 ini disediakan hasil daripada pengauditan yang telah dijalankan di beberapa Jabatan/Agenzi Negeri pada tahun 2009. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2009, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen yang berkaitan dengan pembayaran dan terimaan telah dijalankan di Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri.

3. Laporan ini dibahagikan kepada enam Bahagian seperti berikut:

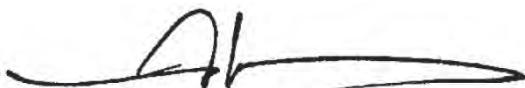
- Bahagian I** - Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009
- Bahagian II** - Analisis Kewangan Kerajaan Negeri
- Bahagian III** - Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri
- Bahagian IV** - Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
- Bahagian V** - Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan Dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri
- Bahagian VI** - Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Dan Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri

4. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap Laporan ini dapat dijadikan sebagai salah satu asas untuk memperbaiki segala kelemahan dan meningkatkan lagi tahap pengurusan wang awam. Ia penting untuk menjamin setiap Ringgit Malaysia yang dipungut dan dibelanjakan akan dapat menyumbang kepada pembangunan dan keselesaan hidup rakyat sesebuah negeri.

5. Pada pandangan saya, prestasi kewangan Kerajaan Negeri dan tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri boleh dipertingkatkan sekiranya semua pihak yang terlibat mempunyai lima perkara yang diringkaskan sebagai **SIKAP** iaitu:

- a) **SUPERVISI/ON** - Penyeliaan yang rapi diberi kepada kerja yang diserahkan kepada pegawai bawahan. Ketua Jabatan perlu memastikan garis panduan yang jelas dan terperinci disediakan sebagai rujukan penjawat awam menjalankan tugas mereka. Penjawat awam perlu melaporkan kemajuan kerja mereka secara berkala.
- b) **INTEREST** - Setiap penjawat awam perlu melaksanakan tugas mereka dengan penuh minat, dedikasi dan tidak ada sikap sambil lewa.
- c) **KNOWLEDGE** - Setiap penjawat awam mempunyai pengetahuan yang cukup dalam bidang tugas masing-masing. Bagi tujuan ini, program latihan yang bersesuaian dengan bidang tugas penjawat awam perlu dilaksanakan secara berterusan.
- d) **ATTITUDE** - Setiap penjawat awam melaksanakan tugas masing-masing dengan penuh tanggungjawab, jujur dan amanah.
- e) **PROCEDURE** - Prosedur kerja yang lengkap dan jelas diwujudkan serta dipatuhi.

6. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Jabatan/Agensi Negeri yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

~~Ketua Audit Negara~~
~~Malaysia~~

Putrajaya
25 Jun 2010

INTISARI LAPORAN

INTISARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PAHANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

1. Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 telah dapat disahkan kerana dokumen sokongan adalah mencukupi untuk mengesahkan semua butiran di dalam Lembaran Imbangan dan Penyata Memorandum. Pada keseluruhannya, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang telah menunjukkan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2009.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri adalah memuaskan. Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri telah mencatatkan penurunan berjumlah RM16.81 juta atau 4.2% kepada RM388.03 juta pada akhir tahun 2009 berbanding RM404.84 juta pada tahun 2008. Baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan juga telah menurun sejumlah RM42.27 juta atau 18.2% kepada RM189.40 juta pada tahun 2009 berbanding RM231.67 juta pada tahun 2008. Analisis nisbah semasa untuk mengukur kedudukan kecairan tunai Kerajaan Negeri dalam membiayai jumlah tanggungan semasa menunjukkan kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah rendah untuk menampung tanggungan semasa pada tahun 2009. Manakala, perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri pada tahun 2009 telah mencatat peningkatan sejumlah RM25.45 juta atau 5% kepada RM534.41 juta berbanding RM508.96 juta pada tahun 2008. Kutipan hasil meningkat sejumlah RM10.30 juta atau 2.1%, manakala tunggakan hasil meningkat sejumlah RM5.22 juta atau 9% menjadi RM62.96 juta pada tahun 2009. Tuggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut daripada Agensi Negeri meningkat RM22.75 juta atau 11.1%. Adalah disyorkan Kerajaan Negeri mengamalkan perbelanjaan berhemat, berusaha mengutip tunggakan pinjaman Agensi Kerajaan Negeri berjumlah RM227.90 juta dan tunggakan hasil berjumlah RM62.96 juta.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Bagi menjayakan RMKe-9, sejumlah RM2.61 bilion peruntukan telah diluluskan oleh Kerajaan Negeri yang telah diagihkan kepada 11 Jabatan. Sehingga akhir tahun 2009, sejumlah RM1.24 bilion atau 47.4% telah dibelanjakan daripada peruntukan yang telah diluluskan. Pada tahun 2009, sebanyak 670 projek telah dirancang untuk dilaksanakan oleh 11 Jabatan. Sehingga akhir tahun 2009, sebanyak 375 atau 56% daripada 670 projek yang dirancang telah berjaya dilaksanakan. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 247 projek atau 36.9% telah disiapkan sepenuhnya dan 128 projek atau 19.1% sedang dilaksanakan. Manakala 295 projek atau 44% masih belum dimulakan kerana ketidaaan peruntukan semasa.

BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

4. Pada tahun 2009, Jabatan Audit Negara Cawangan Negeri Pahang telah melaksanakan pengauditan pengurusan kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti di 18 Jabatan/Agensi Negeri. Indeks Akauntabiliti dilaksanakan dengan memberi penarafan berdasarkan tahap pematuhan kepada peraturan Kerajaan dan elemen pengurusan kewangan yang disemak terdiri daripada kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit, pengurusan aset dan stor, pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman serta pengurusan penyata kewangan.

Semakan Audit mendapati pencapaian pengurusan kewangan pada tahun 2009 bagi 18 Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit menunjukkan satu Jabatan/Agensi Negeri mencapai tahap sangat baik iaitu penarafan empat bintang, 16 Jabatan/Agensi Negeri mencapai tahap baik iaitu penarafan tiga bintang dan satu Agensi Negeri mencapai tahap memuaskan iaitu penarafan dua bintang. Pencapaian tersebut boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan/Ketua Agensi mengambil inisiatif untuk menambah baik tahap pengurusan kewangan dengan mengambil tindakan bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan selain mengambil tindakan *preventive* bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang.

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

5. Bagi tempoh Januari 2009 hingga 31 Mei 2010, Jabatan Audit Negara telah mengesahkan sebanyak 29 penyata kewangan Agensi Negeri iaitu 21 Penyata Kewangan Tahun 2008, tujuh Penyata Kewangan Tahun 2007 dan satu Penyata Kewangan Tahun 2006. Sebanyak 21 penyata kewangan diberi Sijil Tanpa Teguran, manakala lapan penyata kewangan telah diberi Sijil Berteguran. Sehingga akhir Mei 2010, semua Penyata Kewangan Tahun 2008 yang telah disahkan telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Selain itu, satu Badan Berkanun Negeri iaitu Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang dan Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang (MUIP) belum mengemukakan penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009.

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

6. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2008 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 20 November 2009. Pada tahun 2009, Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri telah bermesyuarat sebanyak dua kali bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2007. Sehingga 31 Mei 2010, Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2008 telah dibincangkan sebanyak satu kali. Jawatankuasa perlu lebih kerap bermesyuarat supaya Laporan Audit yang dibincangkan adalah yang terkini.

BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PAHANG
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PAHANG
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

1. PENDAHULUAN

1.1 Seksyen 16(1), Akta Acara Kewangan, 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan Penyata Kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh tujuh bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957.

1.2 Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 kepada Jabatan Audit Negara pada **25 Februari 2010**. Penyata tersebut melaporkan semua urus niaga kewangan asas tunai pada tahun 2009 yang berkaitan dengan sumber dan penggunaan wang awam. Penyata tersebut mengandungi Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

1.2.1 Lembaran Imbangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulan Wang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Pinjaman Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai ubahsuai yang diguna pakai oleh Kerajaan Negeri, hanya pelaburan yang dipegang bagi maksud amanah tertentu sahaja dilaporkan di dalam Lembaran Imbangan. Manakala pelaburan lain dilaporkan di dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.2.2 Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai pula menunjukkan penerimaan dan pembayaran pada tahun 2009. Penerimaan adalah terdiri daripada hasil, pinjaman, terimaan modal dan terimaan lain seperti amanah dan deposit. Pembayaran pula adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal dan bayaran balik pinjaman.

1.2.3 Penyata Akaun Memorandum adalah akaun yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut, Pelaburan dan Tuggakan Hasil. Manakala Tanggungan Kerajaan Negeri pula terdiri daripada Hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan.

2. OBJKTIF DAN KAEDAH PENG AUDITAN

2.1 Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2 Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan pada tahun 2009. Pemerhatian Audit mengenainya telah dibangkitkan dengan Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri Pahang dan Jabatan Negeri terlibat melalui surat pengurusan sebaik sahaja pengauditan selesai dijalankan.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

Pengauditan Penyata Kewangan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit, 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Akta dan piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada Penyata Kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian Penyata Kewangan. Persembahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang pada tahun 2009 adalah selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan. **Pada pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum, Penyata Akaun Hasil Disatukan dan Nota Kepada Penyata Kewangan adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VI**.

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4. PRESTASI KEWANGAN

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2009, juga membuat analisis mengikut prinsip asas tunai terhadap data kewangan untuk menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri. Hasil analisis yang telah dijalankan adalah berdasarkan kepada Penyata Wang Tunai, Penyata Pelaburan, Penyata Akaun Hasil Disatukan, Penyata Akaun Pinjaman Disatukan, Penyata Akaun Amanah Disatukan dan Penyata Akaun Memorandum serta maklumat kewangan yang berkaitan.

4.1 KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4.1.1 Kumpulan Wang Disatukan terdiri daripada tiga akaun iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan. Mengikut Lembaran Imbangan, baki Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2009 adalah berjumlah RM388.03 juta. Jumlah tersebut terdiri daripada aset berbentuk wang tunai berjumlah RM21.16 juta dan pelaburan berjumlah RM366.87 juta. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

Jadual 4.1

Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	231.67	189.40	(42.27)	(18.2)
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	173.17	198.63	25.46	14.7
	<i>a) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>				
	<i>i) Kumpulan Wang Pembangunan</i>	(157.82)	(157.77)	0.05	(0.03)
	<i>ii) Kumpulan Wang Bekalan Air</i>	(158.29)	(168.90)	(10.61)	6.7
	<i>iii) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	197.40	190.73	(6.67)	(3.4)
	<i>b) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	160.71	195.60	34.89	21.7
	<i>c) Akaun Wang Deposit</i>	131.17	138.97	7.80	5.9
	Jumlah	404.84	388.03	(16.81)	(4.2)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.1.2 Analisis Audit mendapati kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2009 adalah menurun berbanding tahun sebelumnya. Pada tahun 2009, Kumpulan Wang Disatukan mengalami penurunan sejumlah RM16.81 juta atau 4.2% kepada RM388.03 juta berbanding RM404.84 juta pada tahun 2008. Penurunan ini adalah antara lain disebabkan oleh penurunan Akaun Hasil Disatukan berjumlah RM42.27 juta atau 18.2%.

4.1.3 Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tempoh 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.2**.

Jadual 4.2
Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan Pada Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	168.49	240.66	258.79	231.67	189.40
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.52	0.00	0.00	0.00	0.00
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	96.14	136.06	196.83	173.17	198.63
	a) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan					
	i) Kumpulan Wang Pembangunan	(156.27)	(144.94)	(142.61)	(157.82)	(157.77)
	ii) Kumpulan Wang Bekalan Air	(130.44)	(130.35)	(130.25)	(158.29)	(168.90)
	iii) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	165.00	183.75	201.73	197.40	190.73
	b) Kumpulan Wang Amanah Awam	91.04	101.23	146.93	160.71	195.60
	c) Akaun Wang Deposit	126.81	126.37	121.03	131.17	138.97
	Jumlah	265.15	376.72	455.62	404.84	388.03

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.2 WANG TUNAI

4.2.1 Wang tunai dinyatakan dalam tiga bentuk iaitu Wang Tunai Dalam Bank, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan. Wang Tunai Dalam Bank terdiri daripada baki wang tunai di dalam akaun semasa dan baki akaun lain yang diluluskan untuk tujuan tertentu. Manakala Wang Tunai Dalam Perjalanan pula adalah wang tunai yang diterima dan telah dikeluarkan resit penerimaannya tetapi belum dibankkan dan Wang Tunai Dalam Bank yang belum diambil kira dalam buku tunai pada atau sebelum 31 Disember tahun semasa. Wang Tunai Dalam Tangan pula terdiri daripada panjar wang runcit yang diberi kepada Pemegang Panjar untuk tujuan perbelanjaan runcit.

4.2.2 Analisis perbandingan kedudukan wang tunai pada tahun 2009 dengan tahun 2008 menunjukkan penurunan berjumlah RM119.81 juta atau 85% kepada RM21.16 juta berbanding RM140.97 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.3**.

Jadual 4.3
Baki Wang Tunai Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran	Tahun		(Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	130.30	19.71	(110.59)	(84.9)
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	10.61	1.39	(9.22)	(86.9)
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.06	0.06	0.00	0.0
Jumlah		140.97	21.16	(119.81)	(85.0)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.2.3 Penurunan jumlah wang tunai dalam bank pada tahun 2009 adalah disebabkan Simpanan Tetap yang tidak melebihi tempoh tiga bulan telah dinyatakan sebagai Deposit Dalam Negeri. Perkara ini dinyatakan di dalam Penyata Pelaburan mulai tahun 2009 berbanding tahun 2008.

4.2.4 Analisis baki wang tunai bagi tempoh lima tahun iaitu pada tahun 2005 hingga 2009 menunjukkan peningkatan baki wang tunai berlaku pada tahun 2005 hingga 2007 dan menurun pada tahun 2008 hingga 2009 seperti di **Jadual 4.4**. Baki tahun 2009 adalah yang terendah bagi tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.4
Baki Wang Tunai Pada Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	132.89	240.47	250.27	130.30	19.71
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	7.07	11.32	6.43	10.61	1.39
3.	Wang Tunai Dalam Tangan	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06
Jumlah		140.02	251.85	256.76	140.97	21.16

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.2.5 Analisis Nisbah Semasa adalah untuk mengukur kedudukan kecairan tunai Kerajaan Negeri dalam membiayai jumlah tanggungan semasa dengan membuat perbandingan antara jumlah aset semasa dengan jumlah tanggungan semasa. Jumlah aset semasa terdiri daripada kesemua jumlah wang tunai yang terkandung di dalam Penyata Wang Tunai dengan jumlah pelaburan yang terdapat di dalam Penyata Pelaburan. Manakala, jumlah tanggungan semasa pula terdiri daripada jumlah Akaun Kena Bayar (AKB) tahun 2009, jumlah deposit dan jumlah tunggakan bayaran balik pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan yang telah dijadualkan. Analisis Nisbah Semasa Kerajaan Negeri adalah kurang daripada satu. Nisbah yang diperoleh menunjukkan bahawa kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah rendah untuk menampung jumlah tanggungan semasa.

4.3 PELABURAN

Mengikut Seksyen 8(3)(b), Akta Acara Kewangan 1957, Kerajaan Negeri dibenarkan melabur di dalam deposit di bank dan pelaburan saham sekiranya mempunyai lebihan wang. Pelaburan terdiri daripada Pelaburan Kumpulan Wang Amanah yang dibuat daripada

Kumpulan Wang Amanah selaras dengan Seksyen 10, Akta Acara Kewangan, 1957 dan Arahan Amanah selaras dengan Seksyen 9, Akta Acara Kewangan, 1957. Manakala, Pelaburan Am adalah semua pelaburan yang dibuat daripada lebihan Kumpulan Wang Disatukan selain daripada pelaburan Kumpulan Wang Amanah. Pada tahun 2009, baki Pelaburan Am adalah berjumlah RM366.87 juta berbanding RM263.87 juta pada tahun 2008 meningkat sejumlah RM103 juta atau 39% seperti di **Jadual 4.5**.

Jadual 4.5
Baki Pelaburan Am Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Saham	124.87	124.87	0.00	0.0
2.	Deposit Dalam Negeri	139.00	242.00	103.00	74.1
Jumlah		263.87	366.87	103.00	39.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.3.1 Kedudukan baki Pelaburan Am bagi tempoh 2005 hingga 2009 menunjukkan berlakunya peningkatan baki Pelaburan Am pada tahun 2008 dan 2009 seperti di **Jadual 4.6**. Baki tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.6
Baki Pelaburan Am Pada Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Saham	125.14	124.87	124.87	124.87	124.87
2.	Deposit Dalam Negeri	0.00	0.00	74.00	139.00	242.00
Jumlah		125.14	124.87	198.87	263.87	366.87

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.3.2 Peningkatan Pelaburan Am sejumlah RM103 juta pada tahun 2009 adalah disebabkan Simpanan Tetap yang kurang daripada tiga bulan yang sebelumnya diletakkan di dalam Penyata Wang Tunai. Perkara ini telah dinyatakan sebagai Deposit Dalam Negeri di dalam Penyata Pelaburan mulai tahun 2009.

4.4 AKAUN HASIL DISATUKAN

Akaun Hasil Disatukan merupakan penyata yang menunjukkan perbandingan di antara jumlah hasil yang diterima dengan jumlah perbelanjaan mengurus yang dikenakan bagi satu tahun kewangan. Hasil Kerajaan Negeri merupakan sumber utama yang akan digunakan bagi tujuan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Analisis Audit terhadap Akaun Hasil Disatukan mendapati perkara seperti berikut:

4.4.1 Hasil

Akaun Hasil Disatukan mengandungi tiga kategori hasil iaitu Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada tahun 2009, kutipan hasil sebenar meningkat sejumlah RM30.28 juta atau 6.6% berbanding dengan anggaran yang diluluskan seperti di **Jadual 4.7**.

Jadual 4.7
Kutipan Hasil Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

Bil.	Kategori Hasil	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Hasil Sebenar (RM Juta)	Peningkatan/ (Penurunan)	
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	122.75	110.29	(12.46)	(10.2)
2.	Hasil Bukan Cukai	281.74	295.75	14.01	5.0
3.	Terimaan Bukan Hasil	57.37	86.10	28.73	50.1
Jumlah		461.86	492.14	30.28	6.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Pada keseluruhannya, hasil yang dikutip oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2009 adalah berjumlah RM492.14 juta iaitu meningkat sejumlah RM10.30 juta atau 2.1% berbanding tahun 2008 yang berjumlah RM481.84 juta seperti di **Jadual 4.8**.

Jadual 4.8
Kutipan Hasil Negeri Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Kategori Hasil	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	109.69	110.29	0.60	0.5
2.	Hasil Bukan Cukai	312.31	295.75	(16.56)	(5.3)
3.	Terimaan Bukan Hasil	59.84	86.10	26.26	43.9
Jumlah		481.84	492.14	10.30	2.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

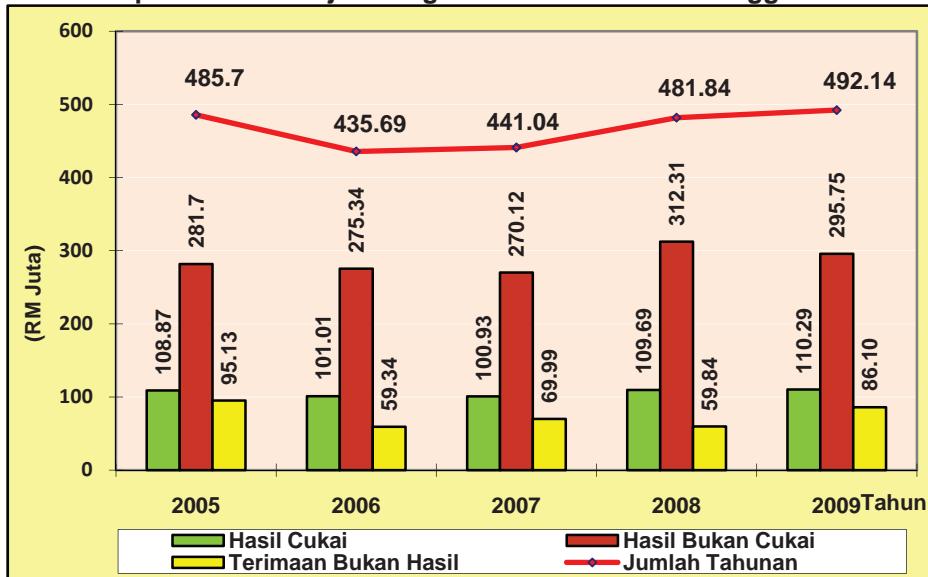
Bagi tempoh lima tahun iaitu tahun 2005 hingga 2009, kutipan hasil telah mencatatkan peningkatan bagi tiga tahun berturut-turut iaitu pada tahun 2007 hingga 2009 seperti di **Jadual 4.9** dan **Carta 4.1**. Paras kutipan tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.9
Kutipan Hasil Kerajaan Negeri Pada Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Kategori Hasil	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	108.87	101.01	100.93	109.69	110.29
2.	Hasil Bukan Cukai	281.70	275.34	270.12	312.31	295.75
3.	Terimaan Bukan Hasil	95.13	59.34	69.99	59.84	86.10
Jumlah		485.70	435.69	441.04	481.84	492.14

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Carta 4.1
Kutipan Hasil Kerajaan Negeri Pada Tahun 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Antara jenis hasil yang menjadi penyumbang utama kepada Kerajaan Negeri pada tahun 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.10**.

Jadual 4.10
Jenis Hasil Utama Kerajaan Negeri Pada Tahun 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran Hasil	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Hasil Tanah	140.85	163.78	160.73	191.50	183.71
2.	Hasil Hutan	76.82	72.10	63.09	77.96	67.88
3.	Hasil Air	90.00	92.57	100.62	106.25	104.05
4.	Geran Persekutuan	82.30	53.87	64.61	54.96	56.76
5.	Hasil Lain	95.73	53.37	51.99	51.17	79.74
Jumlah		485.70	435.69	441.04	481.84	492.14

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Pada tahun 2009, sebanyak 47 daripada 187 butiran Hasil Kerajaan Negeri telah meningkat melebihi 50% atau RM41.36 juta berbanding kutipan hasil tahun 2008. Peningkatan dan penurunan hasil yang ketara pada tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.11** dan **Jadual 4.12**.

Jadual 4.11
Peningkatan Hasil Ketara Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran Hasil	Pungutan Hasil (Tahun)		Peningkatan (RM Juta)	Peratus (%)	Punca Peningkatan
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)			
1.	Premium Tanah Biasa Borang 5A	17.39	21.54	4.15	23.9	Pembinaan Pusat Latihan Polis dan depot peluru tentera darat.
2.	Royalti Perlombongan	11.57	13.34	1.77	15.3	Pertambahan lesen kawasan perlombongan.
3.	Premium Alienation	29.81	33.48	3.67	12.3	Banyak permohonan tanah diluluskan oleh MMK.
4.	Cukai Tanah Semasa	63.01	66.05	3.04	4.8	Pertambahan jumlah hak milik tanah.
Jumlah		121.78	134.41	12.63	10.4	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Jadual 4.12
Penurunan Hasil Ketara Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran Hasil	Pungutan Hasil (Tahun)		Penurunan (RM Juta)	Peratus (%)	Punca Penurunan
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)			
1.	Premium Perhutanan	62.41	54.20	8.21	13.1	Harga kayu balak yang tidak stabil dan pelesen menunggu sehingga harga kayu balak stabil untuk membayar premium.
2.	Premium Tukar Syarat	11.52	5.47	6.05	52.5	Bergantung kepada kelulusan Pihak Berkuasa Negeri.
3.	Tuggakan Cukai Tanah	18.27	14.54	3.73	20.4	Jumlah hakmilik tertunggak berkurangan kerana telah dibayar pada tahun 2008.
4.	Pelbagai Denda Dan Hukuman	3.02	0.11	2.91	96.3	Kurangnya operasi penguatkuasaan dan tindakan kompaun.
Jumlah		95.22	74.32	20.90	21.9	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.4.2 Perbelanjaan Mengurus

Perbelanjaan mengurus terbahagi kepada dua jenis iaitu perbelanjaan tanggungan dan perbelanjaan perbekalan. Mengikut Perkara 98, Perlembagaan Persekutuan, perbelanjaan tanggungan adalah perbelanjaan yang dipertanggungkan terus kepada Kumpulan Wang Disatukan termasuk bayaran pencen, ganjaran, pampasan dan perbelanjaan hutang negeri. Manakala perbelanjaan perbekalan pula adalah untuk membiayai aktiviti dan kegiatan harian.

Pada tahun 2009, perbelanjaan mengurus sebenar Kerajaan Negeri adalah berjumlah RM534.41 juta iaitu RM31.39 juta atau 5.5% lebih rendah daripada jumlah anggaran perbelanjaan mengurus yang diluluskan iaitu berjumlah RM565.80 juta seperti di **Jadual 4.13**.

Jadual 4.13
Perbelanjaan Mengurus Pada Tahun 2009 Berbanding Anggaran Diluluskan

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Perbelanjaan Mengurus (RM Juta)	Kurangan		Perbelanjaan Sebenar (%)
				(RM Juta)	(%)	
1.	Emolumen	237.59	231.22	6.37	2.7	97.3
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	126.57	121.24	5.33	4.2	95.8
3.	Aset	8.94	7.37	1.57	17.6	82.4
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	192.18	174.13	18.05	9.4	90.6
5.	Perbelanjaan Lain	0.52	0.45	0.07	13.5	86.5
Jumlah		565.80	534.41	31.39	5.5	94.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Pada keseluruhannya, perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri pada tahun 2009 telah mencatat peningkatan berjumlah RM25.45 juta atau 5% kepada RM534.41 juta berbanding dengan RM508.96 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.14**.

Jadual 4.14
Perbelanjaan Mengurus Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	221.65	231.22	9.57	4.3
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	111.18	121.24	10.06	9.0
3.	Aset	17.74	7.37	(10.37)	(58.5)
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	158.09	174.13	16.04	10.1
5.	Perbelanjaan Lain	0.30	0.45	0.15	50.0
Jumlah		508.96	534.41	25.45	5.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Peningkatan perbelanjaan mengurus tahun 2009 adalah disebabkan peningkatan ketara di dalam dua butiran perbelanjaan iaitu perbelanjaan Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap sejumlah RM16.04 juta atau 10% dan Perkhidmatan Dan Bekalan sejumlah RM10.06 juta atau 9% serta penurunan ketara seperti di **Jadual 4.15**.

Jadual 4.15
Peningkatan/Penurunan Perbelanjaan Yang Ketara Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran Perbelanjaan	Perbelanjaan		Peningkatan/(Penurunan) (RM Juta)	Peratus (%)	Punca
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)			
1.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	158.09	174.13	16.04	10.1	Peningkatan Sumbangan Negeri dan Caruman kepada Kumpulan Wang Pembangunan dan Kumpulan Wang Bekalan Air.
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	111.18	121.24	10.06	9.0	Belanja penyenggaraan dan pembaikan dewan makan bagi Sekolah Menengah Agama serta bayaran emolumen guru kontrak.
3.	Aset	17.74	7.37	(10.37)	(58.5)	Pada tahun 2009 perbelanjaan di bawah Objek Am 30000 hanya melibatkan perbelanjaan aset Jabatan yang berjumlah RM514,746.
Jumlah		269.27	295.37	26.10	9.7	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

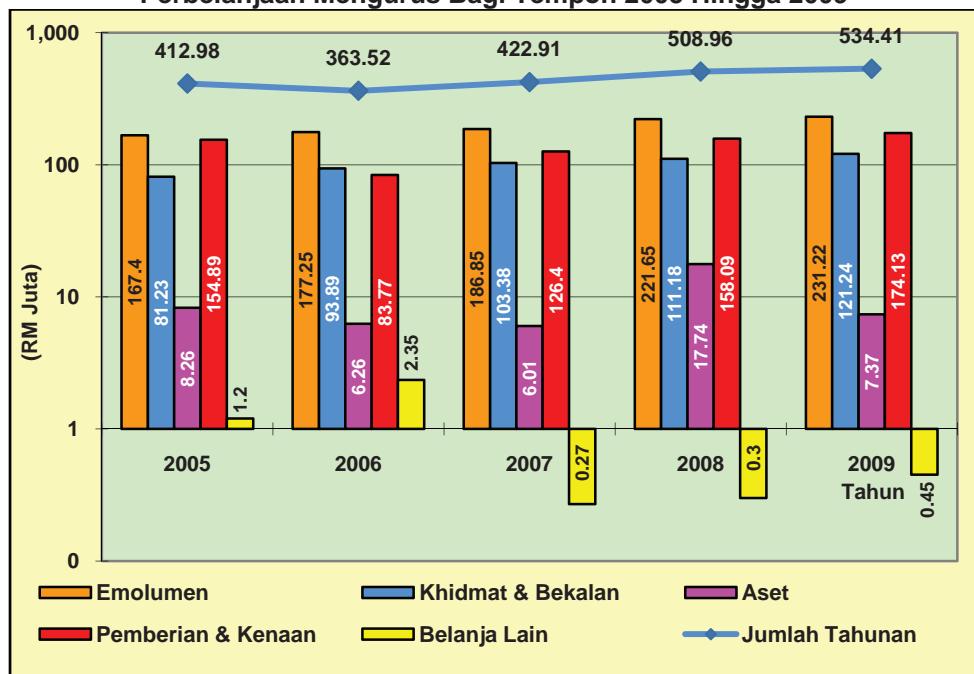
Analisis trend perbelanjaan mengurus bagi tempoh lima tahun iaitu mulai tahun 2005 hingga 2009 pula menunjukkan peningkatan perbelanjaan mengurus bagi tiga tahun berturut-turut iaitu mulai tahun 2007 hingga 2009 seperti di **Jadual 4.16** dan di **Carta 4.2**.

Jadual 4.16
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Emolumen	167.40	177.25	186.85	221.65	231.22
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	81.23	93.89	103.38	111.18	121.24
3.	Aset	8.26	6.26	6.01	17.74	7.37
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	154.89	83.77	126.40	158.09	174.13
5.	Perbelanjaan Lain	1.20	2.35	0.27	0.30	0.45
Jumlah		412.98	363.52	422.91	508.96	534.41

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Carta 4.2
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.4.3 Prestasi Kewangan Akaun Hasil Disatukan

Pada tahun 2009, Akaun Hasil Disatukan Kerajaan Negeri telah mencatat defisit berjumlah RM42.27 juta berbanding pada tahun 2008 yang mencatat defisit berjumlah RM27.12 juta seperti di **Jadual 4.17**.

Jadual 4.17
Analisis Perbandingan Antara Hasil Dengan Perbelanjaan Mengurus
Pada Tahun 2009 Dan 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/(Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil	481.84	492.14	10.30	2.1
2.	Perbelanjaan Mengurus	508.96	534.41	25.45	5.0
	Lebihan/(Defisit)	(27.12)	(42.27)	(15.15)	(55.9)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan telah mencatatkan penurunan sejumlah RM42.27 juta atau 18.2% kepada RM189.40 juta pada tahun 2009 berbanding RM231.67 juta pada tahun 2008. Penurunan ini adalah disebabkan oleh peningkatan perbelanjaan mengurus sejumlah RM25.45 juta atau 5%. Manakala analisis perbandingan lebihan/defisit pendapatan bagi tempoh 2005 hingga 2009 pula menunjukkan jumlah lebihan pendapatan telah mencatatkan penurunan dari tahun 2005 hingga tahun 2007 menjadi defisit pada tahun 2008 dan 2009 seperti di **Jadual 4.18**.

Jadual 4.18
Analisis Perbandingan Antara Hasil Dengan Perbelanjaan Mengurus
Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Hasil	485.70	435.69	441.04	481.84	492.14
2.	Perbelanjaan Mengurus	412.98	363.52	422.91	508.96	534.41
	Lebihan/(Defisit)	72.72	72.17	18.13	(27.12)	(42.27)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Keadaan ini menunjukkan bahawa prestasi kewangan Kerajaan Negeri semakin menurun dengan ketara sejak tahun 2007 kerana hasil yang dikutip tidak dapat menampung perbelanjaan tahunan.

4.5 AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan digunakan untuk mengakaun penerimaan pinjaman dan pindahan terimaan pinjaman ke Akaun Kumpulan Wang Pembangunan. Pada tahun 2009, sejumlah RM134.57 juta pinjaman telah diterima daripada Kerajaan Persekutuan untuk membiayai projek bekalan air. Pinjaman yang diperoleh telah diambil kira dalam akaun ini sebelum dipindahkan kesemuanya kepada Kumpulan Wang Pembangunan. Sehingga akhir tahun 2009, akaun ini tidak mempunyai baki seperti tahun-tahun sebelumnya.

4.6 AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan adalah salah satu daripada Akaun Kumpulan Wang Disatukan. Semua penerimaan dan pembayaran wang amanah diakaunkan mengikut kehendak Arahan Amanah dan Surat Cara Amanah di bawah Seksyen 9 dan Seksyen 10, Akta Acara Kewangan, 1957. Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Akaun Wang Deposit. Pada akhir tahun 2009, baki akaun ini adalah berjumlah RM198.63 juta berbanding RM173.17 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.19**.

Jadual 4.19
Kedudukan Baki Akaun Amanah Disatukan Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Perkara	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	(118.71)	(135.94)	(17.23)	14.5
2.	Kumpulan Wang Amanah Awam	160.71	195.60	34.89	21.7
3.	Akaun Wang Deposit	131.17	138.97	7.80	5.9
	Baki Pada 31 Disember	173.17	198.63	25.46	14.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.6.1 Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ditubuhkan mengikut Seksyen 10, Akta Acara Kewangan, 1957. Akaun ini terdiri daripada tiga kumpulan wang amanah utama iaitu Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Bekalan Air dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan. Pada akhir tahun 2009, baki Kumpulan Wang Amanah Kerajaan telah mengalami defisit semasa sejumlah RM17.23 juta atau 14.5% menjadi RM135.94 juta berbanding baki defisit terkumpul pada tahun 2008 yang berjumlah RM118.71 juta.

a) Kumpulan Wang Pembangunan

Kumpulan Wang Pembangunan mengakaunkan terimaan dan perbelanjaan pembangunan seperti yang diperuntukkan di bawah Akta Kumpulan Wang Pembangunan (Akta 70 Tahun 1966). Punca kewangan bagi kumpulan wang ini terdiri daripada caruman Akaun Hasil Disatukan, pinjaman yang diberi oleh Kerajaan Persekutuan bagi maksud pembangunan, terimaan imbuhan balik dari Kerajaan Persekutuan dan pemberian Persekutuan. Kumpulan wang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud seperti yang ditentukan dalam Akta tersebut dan diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri (DUN) bertujuan untuk membiayai projek pembangunan negeri. Pada akhir tahun 2009, kumpulan wang ini telah menerima pindahan sejumlah RM24.10 juta daripada Akaun Hasil Disatukan, RM9.23 juta daripada Terimaan Sewaan Perumahan Awam Kos Rendah (PAKR), RM4.63 juta daripada Jualan Rumah Kos Rendah dan RM33.01 juta daripada Pemberian Kerajaan Persekutuan.

Sehingga akhir tahun 2009, Kumpulan Wang Pembangunan mempunyai lebihan sejumlah RM0.05 juta menyebabkan baki defisit terkumpul kumpulan wang ini menurun kepada RM157.77 juta berbanding sejumlah RM157.82 juta pada tahun 2008. Penurunan dalam defisit terkumpul ini disebabkan oleh jumlah caruman yang diterima daripada Akaun Hasil Disatukan pada tahun 2009 berjumlah RM24.10 juta adalah lebih tinggi berbanding dengan caruman yang diterima pada tahun 2008 yang berjumlah RM7.74 juta. Analisis perbandingan baki Kumpulan Wang Pembangunan pada tahun 2009 dengan tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.20**.

Jadual 4.20
Baki Kumpulan Wang Pembangunan Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	(142.61)	(157.82)	(15.21)	10.7
Terimaan	54.85	70.96	16.11	29.4
Perbelanjaan	70.06	70.91	0.85	1.2
Lebihan/(Defisit)	(15.21)	0.05	15.26	100.3
Baki Pada 31 Disember	(157.82)	(157.77)	0.05	(0.03)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Baki terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan bagi tempoh 2005 hingga 2009 pula menunjukkan penurunan baki defisit terkumpul mulai tahun 2005 hingga 2007 sebelum mencatatkan peningkatan pada tahun 2008 dan penurunan semula pada tahun 2009 seperti di **Jadual 4.21**.

Jadual 4.21
Baki Kumpulan Wang Pembangunan Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Butiran	Tahun				
	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	(158.65)	(156.27)	(144.94)	(142.61)	(157.82)
Terimaan	70.17	80.97	64.80	54.85	70.96
Perbelanjaan	67.79	69.64	62.47	70.06	70.91
Lebihan/(Defisit)	2.38	11.33	2.33	(15.21)	0.05
Baki Pada 31 Disember	(156.27)	(144.94)	(142.61)	(157.82)	(157.77)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

i) Perbelanjaan Pembangunan Sebenar Berbanding Peruntukan

Secara keseluruhannya pada tahun 2009, Kerajaan Negeri telah membelanjakan sejumlah RM70.91 juta atau 93.4% berbanding peruntukan berjumlah RM75.95 juta. Analisis perbandingan terhadap perbelanjaan pembangunan sebenar dengan peruntukan tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.22**.

Jadual 4.22
Perbelanjaan Pembangunan Berbanding Peruntukan Pada Tahun 2009

Bil.	Jabatan	Peruntukan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Peratus (%)
1.	Pejabat Menteri Besar & Setiausaha Kerajaan	12.15	11.98	98.6
2.	Pejabat Kewangan & Perbendaharaan Negeri	4.01	3.52	87.8
3.	Jabatan Kerja Raya Negeri	13.05	12.38	94.9
4.	Jabatan Perhutanan Negeri	3.04	2.72	89.5
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri	0.90	0.86	95.6
6.	Jabatan Pertanian Negeri	4.83	4.33	89.6
7.	Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri	5.87	5.74	97.8
8.	Jabatan Agama Islam Negeri	18.07	15.46	85.6
9.	Pejabat Pembangunan Negeri	14.00	13.92	99.4
10.	Mahkamah Syariah	0.03	0.00	0.0
Jumlah		75.95	70.91	93.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Pada tahun 2009, hanya lima Jabatan telah mencapai prestasi perbelanjaan melebihi 90%. Manakala prestasi perbelanjaan bagi lima Jabatan lain adalah antara 0% hingga 89.6%. Jabatan Kehakiman Syariah Negeri tidak membelanjakan peruntukan yang diluluskan berjumlah RM0.03 juta bagi tujuan membina bangunan tambahan Mahkamah Syariah Negeri Pahang.

ii) Perbelanjaan Pembangunan Sebenar Tahun 2009 Berbanding 2008

Perbelanjaan pembangunan pada tahun 2009 telah meningkat sejumlah RM0.85 juta atau 1.2% menjadi RM70.91 juta berbanding RM70.06 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.23**.

Jadual 4.23
Perbandingan Perbelanjaan Pada Tahun 2009 Dan 2008

Bil.	Jabatan	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan) (RM Juta)	Peratus (%)
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)		
1.	Pejabat Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan	11.10	11.98	0.88	7.9
2.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri	2.03	3.52	1.49	73.4
3.	Jabatan Kerja Raya Negeri	15.20	12.38	(2.82)	(18.6)
4.	Jabatan Perhutanan Negeri	3.47	2.72	(0.75)	(21.6)
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri	0.75	0.86	0.11	14.7
6.	Jabatan Pertanian Negeri	8.46	4.33	(4.13)	(48.8)
7.	Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri	6.13	5.74	(0.39)	(6.4)
8.	Jabatan Agama Islam Negeri	8.17	15.46	7.29	89.2
9.	Pejabat Pembangunan Negeri	14.75	13.92	(0.83)	(5.6)
10.	Mahkamah Syariah	0.00	0.00	0.00	0.0
Jumlah		70.06	70.91	0.85	1.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Analisis Audit mendapati dua Jabatan mengalami peningkatan perbelanjaan yang ketara melebihi 50% iaitu Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri dan Jabatan Agama Islam Negeri. Peningkatan ketara bagi perbelanjaan Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri adalah disebabkan perbelanjaan membiayai pembinaan bangunan pejabat, stor koleksi dan makmal Lembaga Muzium Negeri Pahang yang berjumlah RM3.43 juta. Manakala bagi Jabatan Agama Islam Negeri, peningkatan perbelanjaan ketara adalah disebabkan oleh perbelanjaan untuk pembinaan dan penyenggaraan sembilan buah Sekolah Menengah Agama di Pahang yang berjumlah RM6.63 juta.

b) Kumpulan Wang Bekalan Air

Kumpulan Wang Bekalan Air ditubuhkan di bawah Seksyen 3(1), Akta 230 (Akta Kumpulan Wang Bekalan Air). Tujuan penubuhannya adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan penyenggaraan bekalan air yang berulang dan tidak berulang. Perbelanjaan berulang adalah perbelanjaan yang dilakukan pada setiap tahun yang melibatkan perbelanjaan penyenggaraan. Manakala, perbelanjaan tidak berulang pula merupakan perbelanjaan yang dilakukan mengikut keperluan semasa.

Pada akhir tahun 2009, Kerajaan Negeri telah meluluskan peruntukan sejumlah RM275.89 juta bagi Kumpulan Wang Bekalan Air. Peruntukan yang diterima adalah terdiri daripada peruntukan untuk perbelanjaan berulang yang dibiayai oleh Kerajaan Negeri berjumlah RM96.58 juta dan perbelanjaan tidak berulang yang diterima daripada pinjaman Kerajaan Persekutuan berjumlah RM179.31 juta serta Kerajaan Negeri sejumlah RM80 juta. Sehingga akhir tahun 2009, Kumpulan Wang Bekalan Air telah lebih dibelanjakan berjumlah RM10.61 juta menyebabkan baki defisit terkumpul

kumpulan wang ini terus meningkat kepada RM168.90 juta berbanding RM158.29 juta pada tahun 2008 seperti di **Jadual 4.24**.

Jadual 4.24
Kedudukan Baki Kumpulan Wang Bekalan Air Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Perkara	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	(130.25)	(158.29)	(28.04)	21.5
Terimaan	257.95	231.14	(26.81)	(10.4)
Perbelanjaan	285.99	241.75	(44.24)	(15.5)
Lebihan/(Defisit)	(28.04)	(10.61)	17.43	(62.2)
Baki Pada 31 Disember	(158.29)	(168.90)	(10.61)	6.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Baki terkumpul Kumpulan Wang Bekalan Air menunjukkan peningkatan baki defisit terkumpul bagi tempoh lima tahun seperti di **Jadual 4.25**.

Jadual 4.25
Baki Kumpulan Wang Bekalan Air Bagi Tahun 2005 Hingga 2009

Butiran	Tahun				
	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
Baki pada 1 Januari	(62.52)	(130.44)	(130.35)	(130.25)	(158.29)
Terimaan	153.90	181.73	257.18	257.95	231.14
Bayaran	221.82	181.64	257.08	285.99	241.75
Lebihan/(Defisit)	(67.92)	0.09	0.10	(28.04)	(10.61)
Baki Pada 31 Disember	(130.44)	(130.35)	(130.25)	(158.29)	(168.90)

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Analisis Audit mendapati baki defisit Kumpulan Wang Bekalan Air meningkat pada tahun 2009 disebabkan peningkatan perbelanjaan ketara bagi Projek Bekalan Air Tak Berulang yang dibiayai oleh sumber pinjaman. Projek yang meningkat adalah Projek Bekalan Air Seberang Temerloh telah meningkat sejumlah RM14.37 juta menjadi RM22.83 juta pada tahun 2009 berbanding RM8.46 juta pada tahun 2008. Selain itu, peningkatan tersebut juga disebabkan perbelanjaan Projek Bekalan Air Kuantan Fasa III yang meningkat sejumlah RM9.49 juta menjadi RM12.60 juta berbanding RM3.11 juta pada tahun 2008.

Pada tahun 2009, Kerajaan Negeri telah membelanjakan sejumlah RM241.75 juta atau 87.6% berbanding peruntukan berjumlah RM275.89 juta. Analisis perbandingan terhadap perbelanjaan pembangunan sebenar dengan peruntukan tahun 2009 adalah seperti di **Jadual 4.26**.

Jadual 4.26
Kedudukan Perbelanjaan Bekalan Air Berbanding
Peruntukan Pada Tahun 2009

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Peruntukan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Peratus Perbelanjaan (%)
1.	Bekalan Air Berulang	96.58	96.27	99.7
2.	Bekalan Air Tak Berulang	179.31	145.48	81.1
	a) <i>Sumber Pinjaman</i>	179.31	145.48	81.1
	b) <i>Sumber Langsung</i>	0.00	0.00	0.0
	Jumlah	275.89	241.75	87.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

c) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ini ditubuhkan di bawah Seksyen 10, Akta Acara Kewangan, 1957. Akaun ini terdiri daripada tiga akaun utama iaitu Akaun Penyelesaian, Akaun Pinjaman dan Akaun Kumpulan Wang Luar Jangka. Sehingga akhir tahun 2009, baki akaun ini adalah berjumlah RM190.73 juta menurun sejumrah RM6.67 juta atau 3.4% berbanding baki tahun 2008 yang berjumlah RM197.40 juta.

i) Akaun Kena Bayar

Akaun Kena Bayar (AKB) adalah bayaran yang dilakukan pada bulan Januari tahun kewangan yang baru bagi bekalan dan perkhidmatan yang dilakukan pada atau sebelum 31 Disember tahun semasa dan bayaran dikenakan dalam peruntukan akaun tahun tersebut. Pada tahun 2009, perbelanjaan yang melibatkan AKB adalah berjumlah RM20.60 juta berbanding RM25.69 juta pada tahun 2008 berkurangan RM5.09 juta atau 19.8%. Empat Jabatan telah mencatatkan penurunan perbelanjaan AKB yang ketara pada tahun 2009 iaitu seperti di **Jadual 4.27**.

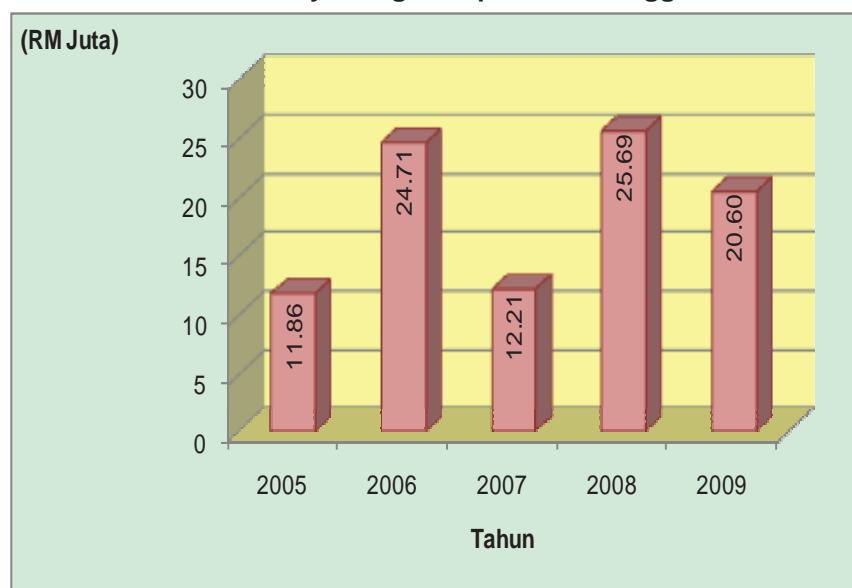
Jadual 4.27
Penurunan Ketara Perbelanjaan Akaun Kena Bayar
Pada Tahun 2008 Dan 2009

Bil.	Jabatan	Tahun		Penurunan	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Jabatan Kerja Raya Negeri	2.51	1.66	0.85	33.9
2.	Pejabat Menteri Besar dan Setiausaha Kerajaan	3.56	2.14	1.42	39.9
3.	Jabatan Bekalan Air	11.47	10.18	1.29	11.2
4.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Negeri	2.54	2.10	0.44	17.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Selain itu, perbelanjaan AKB bagi tempoh 2005 hingga 2009 mencatatkan peningkatan dan penurunan setiap tahun seperti di **Carta 4.3**.

Carta 4.3
Akaun Kena Bayar Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

ii) Kumpulan Wang Luar Jangka

Akaun Kumpulan Wang Luar Jangka diselenggarakan mengikut Seksyen 11, Akta Acara Kewangan, 1957, bagi pendahuluan untuk membayar perbelanjaan segera dan yang tidak dijangka serta tidak ada peruntukan yang diperlukan. Sejumlah RM10 juta telah diperuntukkan sebagai batas perbelanjaan bagi kumpulan wang ini. Pada tahun 2009, sebanyak dua waran luar jangka berjumlah RM308,570 telah diluluskan kepada dua Jabatan iaitu seperti di **Jadual 4.28**.

Jadual 4.28
**Jabatan Yang Mendapat Peruntukan Daripada
Kumpulan Wang Luar Jangka Pada Tahun 2009**

Bil.	Jabatan	Jumlah Peruntukan (RM)	Perihal Perbelanjaan
1.	Pejabat Daerah Dan Tanah Lipis	260,570	Pengurusan Tanah
2.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri	48,000	Pampasan Mahkamah
Jumlah		308,570	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.6.2 Kumpulan Wang Amanah Awam

Kumpulan Wang Amanah Awam dan Akaun Amanah Awam ditubuhkan di bawah Seksyen 9, Akta Acara Kewangan 1957. Pengurusan akaun ini dikawal oleh satu arahan amanah yang diluluskan, di mana Pegawai Pengawal yang mengendalikan Kumpulan Wang Amanah atau Akaun Amanah dikehendaki mengemukakan penyata tahunan untuk pemeriksaan dan pengesahan Audit secepat mungkin selepas 31 Disember setiap tahun dan tidak melewati dari tarikh 31 Mac tahun berikutnya. Selain itu, Pegawai Kewangan Negeri Pahang juga telah mengeluarkan surat arahan Peraturan Penutupan Akaun Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2009 yang menetapkan bahawa setiap Pegawai Pengawal hendaklah mengemukakan Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2009 untuk setiap Kumpulan Wang Amanah atau Akaun Amanah kepada pihak Audit

sebelum atau pada 26 Februari 2010. Pihak Audit mendapati semua penyata Kumpulan Wang Amanah dan Akaun Amanah tersebut telah diterima untuk diaudit berserta dengan penyata penyesuaianya. Bagaimanapun, Penyata Akaun Amanah Pembayaran Elaun Ketua Kampung, Akaun Amanah Wang Ganti Rugi berkaitan *Liquidated And Ascertained Damages* (LAD) dan Akaun Amanah Pungutan Sewa Gerai Pembangunan Luar Bandar (PLB) dan Gerai Industri Desa Daerah Bera telah lewat dikemukakan kepada pihak Audit iaitu antara 11 hingga 33 hari dari tarikh yang telah ditetapkan. Pada tahun 2009, baki kumpulan wang ini telah meningkat sejumlah RM34.88 juta atau 21.7% kepada RM195.60 juta berbanding RM160.72 juta pada tahun 2008. Peningkatan tersebut adalah disebabkan oleh peningkatan baki lima akaun Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah berjumlah RM52.20 juta seperti di **Jadual 4.29**.

Jadual 4.29
Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah
Yang Mengalami Peningkatan Baki Pada Tahun 2009

Bil.	Kumpulan Wang Amanah/ Akaun Amanah	Tahun		Peningkatan Baki (RM Juta)	Peratus Peningkatan (%)
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)		
1.	Akaun Amanah Elaun Ketua Kampung	0.64	2.20	1.56	243.8
2.	Akaun Amanah Dana Khas Negeri Pahang	11.31	23.59	12.28	108.6
3.	Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Negeri	79.50	116.11	36.61	46.1
4.	Akaun Amanah Pembentukan Program Latihan Kemahiran (PSDC)	6.11	7.32	1.21	19.8
5.	Kumpulan Wang Amanah Pembelian Lot-Lot Komersial Kuota Bumiputera	8.56	9.10	0.54	6.3
Jumlah		106.12	158.32	52.20	49.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Penyumbang utama peningkatan baki Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah yang paling ketara ialah Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan Negeri yang mencatatkan peningkatan sejumlah RM36.61 juta atau 46.1% menjadi RM116.11 juta berbanding RM79.50 juta pada tahun 2008. Di samping itu, baki Akaun Amanah Dana Khas Negeri Pahang juga telah meningkat sejumlah RM12.28 juta atau 108.6% kepada RM23.59 juta berbanding RM11.31 juta pada tahun 2008. Selain itu, baki Kumpulan Wang Amanah Pelbagai Perbadanan Setiausaha Kerajaan (PSK) telah berkurangan sejumlah RM13.55 juta atau 65.4% kepada RM7.15 juta berbanding RM20.70 juta pada tahun 2008. Penurunan ini adalah berpunca daripada pengeluaran sejumlah RM8 juta bagi pelarasan caruman ke Akaun Hasil Kerajaan Negeri dan sejumlah RM8.54 juta kerana bayaran pampasan kepada Syarikat *Perfect Eagle Holdings* atas Perintah Mahkamah Tinggi.

4.6.3 Akaun Wang Deposit

Deposit merupakan wang yang diterima oleh sebuah Jabatan bagi sesuatu maksud mengikut undang-undang atau syarat tertentu dan perlu dikembalikan sebaik sahaja selesai maksudnya. Pengurusan Akaun Deposit adalah dikawal mengikut Arahan Perbendaharaan 156 hingga 163 yang juga menghendaki Pegawai Pengawal bertanggungjawab terhadap

penyelenggaraan Akaun Deposit di bawah jagaannya. Selain itu, Pegawai Kewangan Negeri Pahang juga telah mengeluarkan surat arahan Peraturan Penutupan Akaun Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2009 yang menetapkan bahawa setiap Pegawai Pengawal hendaklah mengemukakan satu senarai lengkap setiap Akaun Deposit berserta penyata penyesuaianya kepada pihak Audit sebelum atau pada 26 Februari 2010. Pada tahun 2009, sebanyak 94 Akaun Deposit telah diselenggarakan oleh Pegawai Pengawal yang kesemuanya terdiri daripada Deposit Am. Kesemua akaun tersebut telah diterima berserta dengan penyata penyesuaianya. Pada akhir tahun 2009, baki Akaun Deposit adalah berjumlah RM138.97 juta berbanding RM131.17 juta pada tahun 2008 iaitu mencatatkan peningkatan sejumlah RM7.80 juta atau 6%. Pejabat Daerah dan Tanah Bentong mencatatkan peningkatan baki Akaun Deposit Cukai Hiburan yang paling tinggi iaitu sejumlah RM5.96 juta atau 89.2% menjadi RM12.64 juta pada tahun 2009 berbanding RM6.68 juta pada tahun 2008. Selain itu, peningkatan ini juga disebabkan pertambahan Deposit Royalti Kayu Kayan berjumlah RM4.51 juta dan cagaran bekalan air serta wang jaminan pelaksanaan bagi Jabatan Bekalan Air berjumlah RM3.87 juta. Pihak Audit juga mendapati sebanyak enam Jabatan mempunyai Akaun Deposit yang tidak aktif sejak dari tahun 1976 hingga 2007 yang berjumlah RM8.5 juta seperti di **Jadual 4.30**.

Jadual 4.30

Kedudukan Akaun Deposit Yang Tidak Aktif Dari Tahun 1976 Hingga 2007

Bil.	Jabatan	Jumlah (RM)	Tempoh Deposit Tidak Aktif (Tahun)
1.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kuantan	5,637,595	7
2.	Pejabat Daerah Dan Tanah Rompin	819,924	31
3.	Pejabat Daerah Dan Tanah Pekan	724,640	20
4.	Pejabat Daerah Dan Tanah Jerantut	548,799	24
5.	Pejabat Daerah Dan Tanah Raub	446,534	10
6.	Pejabat Daerah Dan Tanah Bentong	322,916	24
Jumlah		8,500,408	

Sumber: Rekod Pejabat Perbendaharaan Negeri Pahang

4.7 PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

Mengikut Piawaian Perakaunan Kerajaan 2, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai disediakan untuk menunjukkan aliran masuk dan keluar tunai dan kesetaraan tunai. Penyata tersebut terdiri daripada penerimaan dan pembayaran. Penerimaan merupakan aliran masuk tunai dan kesetaraan tunai Kerajaan terdiri daripada hasil, pinjaman dalam dan luar negeri, penerimaan modal dan amanah lain. Manakala pembayaran merupakan aliran keluar seperti bayaran utama Kerajaan yang terdiri daripada perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal, bayaran balik pinjaman dan lain-lain bayaran amanah seperti di **Jadual 4.31**.

Jadual 4.31
Penerimaan Dan Pembayaran Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/(Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Penerimaan:					
1.	Hasil	481.84	492.14	10.30	2.1
2.	Pinjaman	164.46	134.57	(29.89)	(18.2)
3.	Terimaan Modal	105.96	125.30	19.34	18.3
4.	Lain-lain Terimaan	2,336.58	2,388.18	51.60	2.2
Jumlah		3,088.84	3,140.19	51.35	1.7
Pembayaran:					
1.	Mengurus	506.86	529.42	22.56	4.5
2.	Pembangunan	356.07	312.67	(43.40)	(12.2)
3.	Perbelanjaan Modal	65.00	103.00	38.00	58.5
4.	Bayaran Balik Pinjaman	2.11	4.98	2.87	136.0
5.	Lain-lain Bayaran	2,274.59	2,309.93	35.34	1.6
Jumlah		3,204.63	3,260.00	55.37	1.7
(Kurangan)		(115.79)	(119.81)	(4.02)	3.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.7.1 Penerimaan

Pada tahun 2009, jumlah penerimaan telah meningkat sejumlah RM51.35 juta atau 1.7% kepada RM3.14 bilion berbanding RM3.09 bilion pada tahun 2008. Peningkatan ini antara lain disebabkan oleh peningkatan Lain-lain Terimaan yang merupakan penyumbang utama peningkatan yang berjumlah RM51.60 juta atau 2.2% kepada RM2.39 bilion berbanding RM2.34 bilion pada tahun 2008.

4.7.2 Pembayaran

Pada tahun 2009, jumlah pembayaran telah menunjukkan peningkatan sejumlah RM55.38 juta atau 1.7% kepada RM3.26 bilion berbanding RM3.20 bilion pada tahun 2008. Peningkatan ini, adalah terutamanya disebabkan oleh Perbelanjaan Modal meningkat sejumlah RM38 juta atau 58.5% menjadi RM103 juta berbanding RM65 juta pada tahun 2008.

4.8 AKAUN MEMORANDUM

Penyata Akaun Memorandum adalah penyata yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan yang tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbang. Penyata ini terdiri daripada Penyata Akaun Memorandum Aset dan Penyata Akaun Memorandum Liabiliti. Penyata Akaun Memorandum Aset menunjukkan kedudukan pinjaman boleh dituntut, tunggakan hasil, pelaburan dan pelaburan lain Kerajaan Negeri. Manakala, Penyata Akaun Memorandum Liabiliti menunjukkan kedudukan hutang awam dalam negeri.

4.8.1 Pinjaman Boleh Dituntut

Pinjaman Boleh Dituntut adalah merupakan pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi yang menggunakan sumber Kerajaan Negeri atau Kerajaan Persekutuan. Pada tahun 2009, Kerajaan Negeri telah membuat pengeluaran pinjaman menggunakan

sumber Kerajaan Persekutuan kepada Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang (PKNP) berjumlah RM4.68 juta. Pada akhir tahun 2009, baki Pinjaman Boleh Dituntut meningkat sejumlah RM1.03 juta atau 0.4% daripada RM239.57 juta pada tahun 2008 kepada RM240.60 juta seperti di **Jadual 4.32**.

Jadual 4.32
Baki Pinjaman Boleh Dituntut Oleh Kerajaan Negeri Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Bil.	Agensi	Baki Pinjaman Boleh Dituntut				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	154.60	160.90	168.55	169.56	175.24
2.	Amanah Saham Pahang Berhad	71.62	56.52	53.67	52.67	52.02
3.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian	18.89	14.18	11.89	10.95	7.45
4.	Pihak Berkuasa Tempatan	1.85	1.59	6.59	6.39	5.89
5.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	1.50	0.00	0.00	0.00	0.00
6.	Yayasan Pahang	0.94	0.12	0.00	0.00	0.00
7.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	0.52	0.00	0.00	0.00	0.00
Jumlah		249.92	233.31	240.70	239.57	240.60

Sumber:Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Pada tahun 2009, tiga Agensi telah membayar balik pinjaman berjumlah RM4.65 juta. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM3.50 juta telah dijelaskan oleh Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang (LKPP), RM0.65 juta oleh Amanah Saham Pahang (ASPA) dan RM0.5 juta oleh Majlis Daerah Bera (MDB). Manakala PKNP tidak membuat pembayaran balik pinjaman kerana penangguhan bayaran balik pinjaman yang diluluskan sehingga penebusan bon selesai pada tahun 2012. Walaupun penerimaan bayaran balik pinjaman dari LKPP melalui Pinjaman Boleh Dituntut daripada sumber Persekutuan telah diterima sejumlah RM3.50 juta, namun Kerajaan Negeri masih tidak membuat sebarang bayaran balik untuk menjelaskan hutang pinjaman Agensi kepada Kerajaan Persekutuan. Kedudukan bayaran balik pinjaman oleh Agensi bagi tempoh 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.33**.

Jadual 4.33
Kedudukan Bayaran Balik Pinjaman Oleh Agensi Kepada Kerajaan Negeri Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Bil.	Agensi	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian	12.86	6.00	2.75	1.39	3.50
2.	Amanah Saham Pahang	1.00	15.10	2.85	1.00	0.65
3.	Pihak Berkuasa Tempatan	0.27	0.27	0.00	0.20	0.50
4.	Yayasan Pahang	1.55	1.70	0.12	0.00	0.00
5.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	0.00	0.83	0.00	0.00	0.00
6.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	0.00	0.52	0.00	0.00	0.00
Jumlah		15.68	24.42	5.72	2.59	4.65

Sumber:Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Pada akhir tahun 2009, tunggakan bayaran balik pinjaman yang belum dijelaskan oleh Agensi kepada Kerajaan Negeri berjumlah RM227.90 juta. Jumlah ini terdiri daripada tunggakan bayaran balik pokok sejumlah RM192.15 juta dan tunggakan faedah berjumlah RM35.75 juta. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman bagi tempoh 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.34**. Tunggakan tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.34
**Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Agensi
Kepada Kerajaan Negeri Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009**

Bil.	Agensi	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	143.74	154.37	156.48	158.60	160.71
2.	Amanah Saham Pahang Berhad	46.22	35.32	36.67	38.67	59.82
3.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian	6.43	4.41	5.64	5.99	5.48
4.	Pihak Berkuasa Tempatan	1.22	1.27	1.59	1.89	1.89
5.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	0.23	0.00	0.00	0.00	0.00
6.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	1.26	0.00	0.00	0.00	0.00
Jumlah		199.10	195.37	200.38	205.15	227.90

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.8.2 Pelaburan

Pada akhir tahun 2009, baki nilai buku pelaburan adalah berjumlah RM24.16 juta kekal tidak berubah kerana tiada aktiviti pelupusan dan pembelian dijalankan berbanding tahun 2008. Pada tahun 2009, TM International Berhad telah menukarkan nama kepada Axiata Group Bhd. Kedudukan pelaburan Kerajaan Negeri bagi tempoh 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.35**.

Jadual 4.35
Kedudukan Pelaburan Saham Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Bil.	Perbadanan/Syarikat	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
Pelaburan Am						
1.	Axiata Group Bhd.	-	-	-	0.92	0.92
Pelaburan Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri						
1.	Teras Dara Konsortium Sdn. Bhd.	0.37	0.37	0.37	0.37	0.37
2.	SAWIRA Sdn. Bhd.	-	2.72	2.87	2.87	2.87
3.	CIMB	-	-	-	20.00	20.00
Jumlah		0.37	3.09	3.24	24.16	24.16

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.8.3 Tunggakan Hasil Negeri

Peraturan mengenai tunggakan hasil ada dinyatakan dalam Arahan Perbendaharaan 89, yang menghendaki setiap Pegawai Pengawal menghantar suatu penyata mengenai apa-apa hasil yang sepatutnya diterima pada 31 Disember kepada Akauntan Negeri dengan

salinannya kepada Jabatan Audit Negara. Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 3 Tahun 2008, juga menjelaskan dasar dan tatacara Akaun Belum Terima di mana tunggakan hasil adalah sebahagian daripadanya. Selain itu, Surat Arahan Bagi Penutupan Akaun Negeri Pahang Tahun 2009 telah menetapkan kewajipan Pegawai Pengawal mengemukakan Penyata Tunggakan Hasil 2009. Tunggakan hasil Negeri Pahang telah meningkat sejumlah RM5.22 juta atau 9% menjadi RM62.96 juta pada tahun 2009 berbanding RM57.74 juta pada tahun 2008. Lima Jabatan mempunyai tunggakan hasil yang tinggi seperti di **Jadual 4.36**.

Jadual 4.36
Tunggakan Hasil Negeri Yang Tinggi Mengikut Jabatan
Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Jabatan/Pejabat	Tunggakan Hasil		Peningkatan/(Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Jabatan Bekalan Air	16.43	17.15	0.72	4.4
2.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	12.82	11.71	(1.11)	(8.7)
3.	Pejabat Daerah Dan Tanah Rompin	4.84	5.70	0.86	17.8
4.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kuantan	6.09	5.25	(0.84)	(13.8)
5.	Pejabat Daerah Dan Tanah Bentong	3.93	4.27	0.34	8.7

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang.

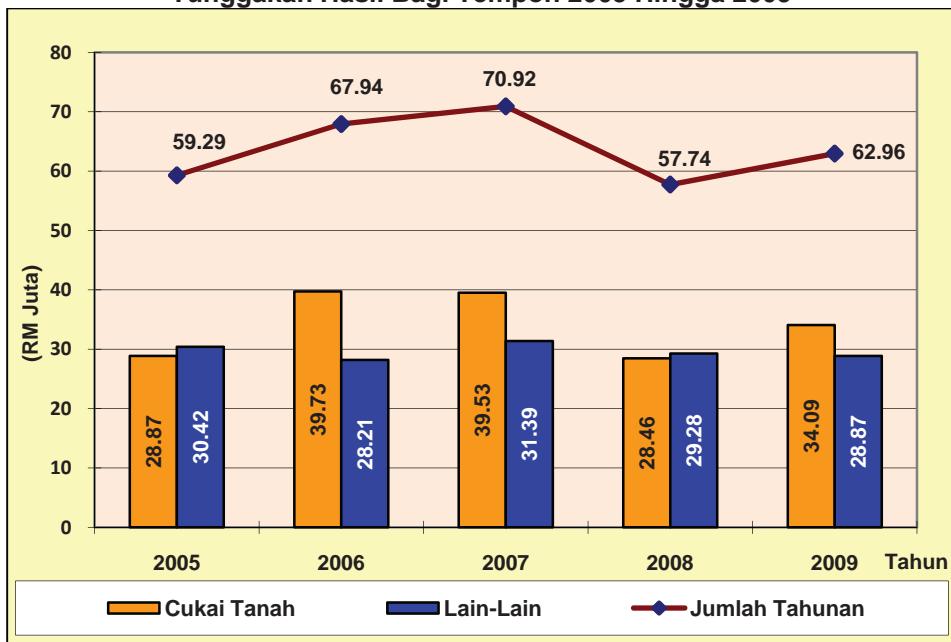
Kedudukan Tunggakan Hasil Kerajaan Negeri bagi tempoh 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.37** dan **Carta 4.4**.

Jadual 4.37
Kedudukan Tunggakan Hasil Kerajaan Negeri
Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Bil.	Tunggakan Hasil	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai Tanah	28.88	39.73	39.53	28.46	34.09
2.	Lain-Lain Hasil	30.42	28.21	31.39	29.28	28.87
Jumlah		59.30	67.94	70.92	57.74	62.96

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang.

Carta 4.4
Tunggakan Hasil Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang.

4.8.4 Hutang Kerajaan Negeri

Kerajaan Negeri dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan untuk membiayai projek pembangunannya. Pada tahun 2009, baki hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan telah meningkat sejumlah RM99.47 juta atau 4.8% menjadi RM2.17 bilion berbanding RM2.07 bilion pada tahun 2008. Peningkatan ini disebabkan pinjaman yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM139.53 juta berbanding bayaran balik berjumlah RM40.72 juta. Kedudukan hutang Kerajaan Negeri pada tahun 2009 berbanding tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.38**.

Jadual 4.38
Kedudukan Hutang Awam Kerajaan Negeri Pada Tahun 2009 Berbanding 2008

Bil.	Butiran Pinjaman	Baki Pinjaman		Peningkatan/(Penurunan)	
		2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Projek Bekalan Air	1,609.56	1,705.39	95.83	6.0
2.	Projek Perumahan Awam Kos Rendah	247.89	246.85	(1.04)	(0.4)
3.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri	123.46	128.14	4.68	3.8
4.	Pelbagai Projek	88.64	88.64	0.00	0.0
Jumlah		2,069.55	2,169.02	99.47	4.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Kedudukan hutang Kerajaan Negeri bagi tempoh 2005 hingga 2009 adalah seperti di **Jadual 4.39**. Paras hutang tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.39
Kedudukan Hutang Kerajaan Negeri Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Bil.	Butiran Pinjaman	Tahun				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Projek Bekalan Air	1,127.73	1,259.38	1,447.70	1,609.56	1,705.39
2.	Projek Perumahan Awam Kos Rendah	250.04	248.89	248.65	247.89	246.85
3.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri	123.46	123.46	123.46	123.46	128.42
4.	Pelbagai Projek	86.69	87.98	88.64	88.64	88.64
Jumlah		1,587.92	1,719.71	1,908.45	2,069.55	2,169.30

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

Pada tahun 2009, Kerajaan Negeri telah menjelaskan bayaran balik pinjaman berjumlah RM40.72 juta melalui dua cara iaitu pembayaran dengan peruntukan Kerajaan Negeri dan peruntukan hapus kira atau geran oleh Kerajaan Persekutuan. Sejumlah RM1.98 juta atau hanya 39.3% telah dijelaskan oleh Kerajaan Negeri bagi Projek Perumahan Awam Kos Rendah berbanding RM5.04 juta yang diperuntukkan oleh Kerajaan Negeri. Manakala, sejumlah RM38.74 juta diselaraskan melalui peruntukan hapus kira oleh Kerajaan Persekutuan bagi Projek Bekalan Air Luar Bandar. Selain itu, Kerajaan Negeri mempunyai tunggakan bayaran balik pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM540.01 juta iaitu termasuk jumlah pokok dan faedah berbanding RM481.81 juta pada tahun 2008. Peningkatan tunggakan bayaran balik pinjaman berjumlah RM58.20 juta atau 12.1% disebabkan oleh kegagalan Agensi membayar balik pinjaman mengikut jadual. Kedudukan

tunggakan bayaran balik pinjaman bagi tempoh 2005 hingga 2009 menunjukkan peningkatan bagi setiap tahun seperti di **Jadual 4.40**. Tunggakan tahun 2009 adalah yang tertinggi dalam tempoh lima tahun kebelakangan.

Jadual 4.40
Kedudukan Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Bagi Tempoh 2005 Hingga 2009

Bil.	Pinjaman	Tunggakan Bayaran Balik				
		2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	2009 (RM Juta)
1.	Bekalan Air	106.61	135.12	170.49	217.24	255.72
2.	Perumahan Awam Kos Rendah	36.27	50.26	65.86	79.87	93.99
3.	Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri	113.54	118.51	123.47	128.44	131.07
4.	Pelbagai Projek	30.21	49.84	53.05	56.26	59.23
Jumlah		286.63	353.73	412.87	481.81	540.01

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang

4.9 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.9.1 Secara keseluruhannya, kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pahang pada tahun 2009 adalah memuaskan. Sehingga akhir tahun 2009, Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri telah mencatatkan penurunan berjumlah RM16.81 juta atau 4.2% kepada RM388.03 juta berbanding RM404.84 juta pada tahun 2008. Kedudukan baki Akaun Hasil Disatukan adalah berjumlah RM189.40 juta iaitu dengan mengalami defisit semasa berjumlah RM42.27 juta. Analisis nisbah semasa untuk mengukur kedudukan kecairan tunai Kerajaan Negeri dalam membayai jumlah tanggungan semasa menunjukkan kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah rendah untuk menampung tanggungan semasa pada tahun 2009. Kutipan hasil telah meningkat sejumlah RM10.30 juta atau 2.1%, manakala tunggakan hasil pula meningkat sejumlah RM5.22 juta atau 9% menjadi RM62.96 juta pada tahun 2009. Bagaimanapun, perbelanjaan mengurus telah meningkat sejumlah RM25.45 juta atau 5%, manakala Akaun Kena Bayar pula telah menurun sejumlah RM5.09 juta atau 19.8%. Tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut dari Agensi Negeri pula telah meningkat sejumlah RM22.75 juta atau 11.1% dan baki pinjaman boleh dituntut juga telah meningkat sejumlah RM1.03 juta atau 0.4%. Manakala baki hutang awam meningkat sejumlah RM99.47 juta atau 4.8% menyebabkan jumlah hutang awam keseluruhan pada tahun 2009 adalah berjumlah RM2.17 bilion. Tunggakan bayaran balik hutang awam juga telah meningkat sejumlah RM58.20 juta atau 12.1% menjadi RM540.01 juta.

4.9.2 Bagi tujuan mempertingkat prestasi kewangan Kerajaan Negeri, adalah disyorkan supaya Kerajaan Negeri mengambil tindakan seperti berikut:

- a) Kerajaan Negeri perlu mengamalkan perbelanjaan berhemat selaras dengan dasar Kerajaan Negeri.
- b) Meneruskan usahanya untuk mengutip tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut yang berjumlah RM227.90 juta pada tahun 2009 yang terdiri daripada Agensi Kerajaan Negeri.

- c) Kerajaan Negeri hendaklah berusaha mengutip tunggakan hasil yang berjumlah RM62.96 juta.
- d) Kerajaan Negeri juga perlu menjelaskan bayaran balik hutang Kerajaan Persekutuan yang berjumlah RM284.29 juta kepada Kerajaan Persekutuan.

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

5. KEMAJUAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN RANCANGAN MALAYSIA KESEMBILAN

5.1 Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9) Negeri Pahang untuk tempoh lima tahun bermula pada tahun 2006. Rancangan ini digubal bagi menjelaskan strategi, program dan projek yang akan diperkenal dan dilaksanakan untuk mencapai objektif pembangunan Negeri Pahang. Ia adalah signifikan ke arah menggerakkan Negeri Pahang mencapai status negeri maju pada tahun 2020.

5.2 Bagi menjayakan RMKe-9, sejumlah RM2.61 bilion peruntukan telah diluluskan oleh Kerajaan Negeri Pahang dan telah diagihkan kepada 11 Jabatan. Pada tahun 2009, sejumlah RM351.84 juta peruntukan telah diluluskan kepada 11 Jabatan di mana tiga Jabatan menerima peruntukan yang tertinggi iaitu Jabatan Bekalan Air Negeri berjumlah RM275.89 juta atau 78.4%, Jabatan Agama Islam Negeri berjumlah RM18.07 juta atau 5.1% dan Pejabat Pembangunan Negeri berjumlah RM14 juta atau 4%.

5.3 Pada tahun 2009, sebanyak 670 projek telah dirancang untuk dilaksanakan oleh 11 Jabatan. Daripada jumlah tersebut, lima jabatan mempunyai bilangan projek yang melebihi 50 projek keseluruhannya yang berjumlah RM52.18 juta iaitu Pejabat Setiausaha Kerajaan, Jabatan Kerja Raya Negeri, Jabatan Perhutanan Negeri, Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri dan Jabatan Agama Islam Negeri. Selain itu, pada keseluruhannya sebanyak 375 projek atau 56% daripada 670 projek yang diluluskan telah dilaksanakan yang melibatkan perbelanjaan sejumlah RM312.67 juta atau 88.9% daripada peruntukan yang diluluskan pada tahun 2009.

5.4 Pencapaian perbelanjaan bagi lima Jabatan melebihi 90% dan lima Jabatan pula antara 85% hingga 89%. Sementara itu, satu Jabatan tidak membelanjakan langsung peruntukan yang diluluskan seperti di **Jadual 5.1**.

Jadual 5.1
Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9 Tahun 2009

Bil.	Jabatan	Peruntukan Yang Diluluskan Pada Tahun 2009 (RM Juta)	Perbelanjaan Bagi Tahun 2009 (RM Juta)	Pencapaian (%)
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	12.15	11.98	98.6
2.	Pejabat Kewangan Dan Perpendaharaan Negeri	4.01	3.52	87.8
3.	Jabatan Kerja Raya Negeri	13.05	12.38	94.9
4.	Jabatan Perhutanan Negeri	3.04	2.72	89.5
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri	0.90	0.86	95.6
6.	Jabatan Pertanian Negeri	4.83	4.33	89.6
7.	Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri	5.87	5.74	97.8
8.	Jabatan Agama Islam Negeri	18.07	15.46	85.6
9.	Pejabat Pembangunan Negeri	14.00	13.92	99.4
10.	Mahkamah Syariah	0.03	0.00	0.00
11.	Jabatan Bekalan Air Negeri	275.89	241.76	87.6
Jumlah		351.84	312.67	88.9

Sumber: Rekod Pejabat Perpendaharaan Negeri

5.5 Sehingga akhir tahun 2009, sejumlah RM1.24 bilion atau 47.4% telah dibelanjakan berbanding peruntukan keseluruhan yang telah diluluskan di bawah RMKe-9 bagi Negeri Pahang yang berjumlah RM2.61 bilion seperti di **Jadual 5.2**.

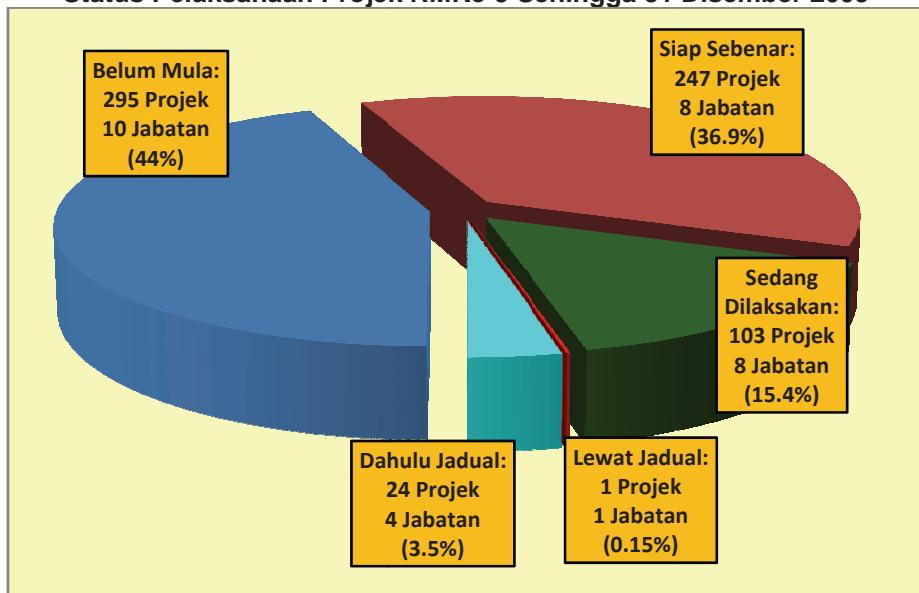
Jadual 5.2
Prestasi Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9 Sehingga 31 Disember 2009

Bil.	Jabatan	Peruntukan Yang Diluluskan Untuk RMKe-9 (RM Juta)	Tahun				Jumlah Perbelanjaan (RM Juta)	Peratus (%)
			2006	2007	2008	2009		
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan	271.71	12.49	7.65	11.10	11.98	43.22	15.9
2.	Pejabat Kewangan Dan Perpendaharaan Negeri	49.10	1.59	0.46	2.03	3.52	7.60	15.5
3.	Jabatan Kerja Raya Negeri	733.37	17.78	15.21	15.20	12.38	60.57	8.3
4.	Jabatan Perhutanan Negeri	48.10	1.99	3.07	3.46	2.72	11.24	23.4
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri	40.00	3.09	2.51	0.76	0.86	7.22	18.1
6.	Jabatan Pertanian Negeri	80.00	8.82	6.70	8.46	4.33	28.31	35.4
7.	Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri	60.00	6.94	6.90	6.13	5.74	25.71	42.9
8.	Jabatan Agama Islam Negeri	179.37	6.25	4.31	8.17	15.46	34.19	19.1
9.	Pejabat Pembangunan Negeri	75.00	10.69	15.66	14.75	13.92	55.02	73.4
10.	Mahkamah Syariah	20.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0
11.	Jabatan Bekalan Air Negeri	1,058.30	181.64	257.08	286.00	241.76	966.48	91.3
Jumlah		2,614.95	251.28	319.55	356.06	312.67	1,239.56	47.4

Sumber: Rekod Pejabat Perpendaharaan Negeri

5.6 Sebanyak 375 atau 56% daripada 670 projek yang dirancang telah berjaya dilaksanakan. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 247 projek atau 36.9% telah disiapkan sepenuhnya dan 128 projek atau 19.1% sedang dilaksanakan. Manakala 295 projek atau 44% masih belum dimulakan kerana ketiadaan peruntukan semasa seperti di **Carta 5.1**.

Carta 5.1
Status Pelaksanaan Projek RMKe-9 Sehingga 31 Disember 2009

Sumber: Unit Perancang Ekonomi Negeri/Jabatan Negeri

5.7 RUMUSAN

Pencapaian perbelanjaan RMKe-9 untuk tempoh 2006 hingga 2009 adalah memuaskan di mana sehingga akhir tahun 2009, sejumlah RM1.24 bilion atau 47.4% telah dibelanjakan berbanding peruntukan keseluruhan yang berjumlah RM2.61 bilion. Selain itu, pencapaian pelaksanaan projek sehingga akhir tahun 2009 menunjukkan daripada 670 bilangan projek yang dirancang, sebanyak 247 projek atau 36.9% telah siap dilaksanakan, 128 projek atau 19.1% sedang dilaksanakan manakala 295 projek atau 44% masih belum dimulakan.

BAHAGIAN IV

PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

BAHAGIAN IV

PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

6. PELAKSANAAN INDEKS AKAUNTABILITI (AI)

6.1 Seksyen 15(A) Akta Acara Kewangan, 1957 dan Arahan Perbendaharaan telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di sesebuah Kementerian/Jabatan adalah bagi menjamin wujudnya akauntabiliti pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber lain yang secukupnya diperoleh, diguna dan diperakaunkan mengikut peraturan kewangan.

6.2 Selaras dengan perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan serta Akta Audit 1957, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pematuhan kepada undang-undang dan peraturan kewangan serta aktiviti Jabatan/Agensi Negeri dan mengemukakan laporan mengenainya untuk dibentangkan di Parlimen dan Dewan Undangan Negeri.

6.3 Bagi memenuhi kehendak undang-undang yang tersebut di atas, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri untuk menentukan tahap pematuhan terhadap undang-undang dan peraturan yang berkaitan. Berdasarkan kepada pengauditan tersebut, didapati bahawa masih ada Jabatan/Agensi Negeri yang tidak serius dalam meningkatkan pencapaian pengurusan kewangan walaupun telah diberi teguran oleh Jabatan Audit Negara berulang kali. Keadaan ini dapat digambarkan daripada kelemahan-kelemahan yang dibangkitkan setiap tahun yang mana ia adalah berkisar kepada isu-isu yang sama.

6.4 Sebagai satu usaha untuk meningkatkan tahap motivasi Jabatan/Agensi Negeri agar lebih gigih memperbaiki, mempertingkat dan memperkasakan pencapaian pengurusan kewangan masing-masing pada masa akan datang, Jabatan Audit Negara telah memutuskan untuk **melaksanakan sistem penarafan berdasarkan Indeks Akauntabiliti** mulai tahun 2007. Jabatan/Agensi Negeri yang diberi tahap penarafan yang cemerlang boleh dijadikan sebagai tanda aras/*role model* kepada Jabatan/Agensi Negeri yang lain.

6.5 Melalui pelaksanaan sistem penarafan ini, setiap pematuhan terhadap peraturan kewangan bagi enam aspek kawalan utama diberikan markah. Aspek tersebut ialah kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit serta pengurusan aset dan stor. Untuk Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri dan Agensi Negeri kawalan tambahan iaitu terhadap pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut dinilai. Secara umumnya, sesuatu Jabatan/Agensi Negeri diberi tahap pencapaian pengurusan kewangan berdasarkan markah keseluruhan seperti di **Jadual 6.1**.

Jadual 6.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan

Markah Keseluruhan (%)	Tahap	Penarafan
90 - 100	Sangat Baik	
70 - 89	Baik	
50 - 69	Memuaskan	
49 ke bawah	Tidak Memuaskan	

6.6 OBJKTIF PENGAUDITAN

Bagi membolehkan penarafan diberi kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri, pengauditan telah dijalankan untuk menentukan sama ada:

- a) Wujudnya struktur dan sistem pengurusan kewangan yang berkesan.
- b) Wujudnya sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap pungutan hasil, perbelanjaan serta pengurusan kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit, aset dan stor, pelaburan serta pinjaman.
- c) Pengurusan kewangan mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan.
- d) Rekod-rekod yang berkaitan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

6.7 SKOP DAN KAEDAH PENGAUDITAN

6.7.1 Pada tahun 2009, pengauditan telah dijalankan di 18 Jabatan/Agensi Negeri iaitu Pejabat Kewangan Dan Perpendaharaan Negeri, Pejabat Daerah Dan Tanah Pekan, Pejabat Daerah Dan Tanah Bera, Pejabat Daerah Dan Tanah Jerantut, Pejabat Daerah Dan Tanah Raub, Jabatan Kerja Raya, Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa, Jabatan Pertanian Negeri, Jabatan Perkhidmatan Veterinar, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri, Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang, Yayasan Pahang, Majlis Sukan Pahang, Lembaga Pembangunan Tioman, Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang, Majlis Daerah Raub, Majlis Daerah Pekan dan Majlis Daerah Bera. Pemilihan Jabatan/Agensi Negeri adalah berdasarkan pusingan manakala Pejabat Kewangan Dan Perpendaharaan Negeri, Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang dan Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang dilaksanakan setiap tahun.

6.7.2 Pengauditan telah dijalankan dengan memberi tumpuan terhadap enam aspek kawalan utama iaitu kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan akaun amanah/kumpulan wang amanah serta pengurusan aset dan stor. Bagi Pejabat Kewangan Dan Perpendaharaan Negeri dan Agensi Negeri, kawalan

tambahan iaitu pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman serta pengurusan penyata kewangan turut diaudit.

6.7.3 Bagi menilai tahap kawalan yang telah diwujudkan bagi setiap aspek kawalan utama tersebut, pengauditan telah dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen kewangan bagi tahun 2009 di Jabatan/Agensi Negeri. Selain itu, semakan juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri Tahun 2008 bagi menentukan kedudukan pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri secara menyeluruh.

6.8 JENIS KAWALAN

Pelaksanaan sistem penarafan terhadap 10 Jabatan Negeri dan lapan Agensi Negeri adalah berdasarkan pengauditan terhadap tahap pencapaian pengurusan kewangan mengikut enam jenis kawalan utama serta tiga jenis kawalan tambahan bagi Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri dan Agensi Negeri adalah seperti berikut:

6.8.1 Kawalan Pengurusan

Bagi menentukan sama ada struktur pengurusan kewangan yang berkesan telah diwujudkan, semakan Audit telah dijalankan terhadap empat aspek utama kawalan pengurusan iaitu struktur organisasi, sistem dan prosedur, keberkesanan jawatankuasa yang diwujudkan dan Unit Audit Dalam serta pengurusan sumber manusia seperti berikut:

a) Struktur Organisasi

Bagi mewujudkan struktur organisasi yang berkesan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan pematuhan terhadap peraturan yang telah ditetapkan oleh Jabatan/Agensi Negeri seperti berikut:

- i) Carta organisasi disediakan dengan lengkap dan kemas kini seperti mana yang ditetapkan di dalam Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991.
- ii) Surat penurunan kuasa disediakan dengan lengkap dan sentiasa dikemaskinikan. Had kuasa dan tugas pegawai yang menjalankan tanggungjawab juga perlu dinyatakan dengan jelas. Seksyen 15A(2) Akta Acara Kewangan 1957, Arahan Perbendaharaan (AP) 11, AP 69 dan AP 101 adalah berkaitan.
- iii) Kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan senarai tugas bagi setiap pegawai perlu disediakan dengan lengkap dan jelas menunjukkan hubung kait antara penyelia dengan pegawai bawahan serta rakan sejawat dalam organisasi yang sama. Senarai tugas ini juga perlu sentiasa dikemaskinikan.
- iv) Kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5 Tahun 2007 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan perancangan dan pelaksanaan pusingan kerja mengikut tempoh yang sesuai dalam pelbagai bidang tugas perlu dilaksanakan bagi membangunkan sumber manusia berpotensi serta berupaya menyumbang kepada kecemerlangan organisasi.

b) Sistem Dan Prosedur

Bagi memastikan sistem dan prosedur yang teratur telah diwujudkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap, kemas kini dan dikaji semula secara berterusan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- ii) Fail Meja bagi setiap jawatan disediakan dengan lengkap, kemas kini dan mengandungi 14 ciri asas Fail Meja yang ditetapkan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- iii) Pemeriksaan mengejut (sepertimana yang ditetapkan di bawah Arahan Perbendaharaan 309) dijalankan secara berkala (tidak kurang dari sekali dalam tempoh enam bulan) terhadap peti besi, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain yang diguna untuk menyimpan wang, setem atau barang-barang lain yang berharga. Hasil pemeriksaan itu hendaklah direkodkan dengan lengkap untuk memudahkan rujukan.
- iv) Garis Panduan Pengurusan Kewangan Dan Akaun dan Dokumen Kualiti yang disediakan oleh Jabatan/Agensi Negeri adalah lengkap dan kemas kini.

c) Jawatankuasa Kewangan Dan Unit Audit Dalam

Kerajaan menetapkan pelbagai jawatankuasa berkaitan hal kewangan ditubuhkan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri. Fungsi dan tanggungjawab jawatankuasa tersebut telah ditetapkan melalui surat pekeliling, arahan, garis panduan yang dikeluarkan dari semasa ke semasa. Bagi memastikan jawatankuasa-jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan, Kerajaan juga telah mengeluarkan Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Panduan ini menetapkan dengan jelas peranan pengerusi dan urus setia dalam sesuatu mesyuarat bagi memastikan keberkesanan jawatankuasa yang telah diwujudkan. Antara jawatankuasa/unit yang perlu diwujudkan bagi memantapkan tahap pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

i) Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun

Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) ditubuhkan di setiap Pusat Tanggungjawab supaya dapat memantapkan lagi pengurusan kewangan dan akaun Jabatan/Agensi Negeri. Seperti mana yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 10 Tahun 2008, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan seorang Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa dilantik, bermesyuarat setiap tiga bulan, membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan mengemukakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

ii) Unit Audit Dalam

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 2004 yang juga diguna pakai oleh Kerajaan Negeri menghendaki Unit Audit Dalam (UAD) ditubuhkan di Jabatan/Agensi Negeri

untuk membantu Ketua Jabatan memantapkan pencapaian pengurusan dan memastikan pencapaian objektif organisasi secara cekap dan berhemat. Bagi melaksanakan fungsinya, UAD adalah bertanggungjawab menyediakan Rancangan Tahunan dan mengemukakan kepada Pengurusan Atasan/Lembaga Pengarah, melaksanakan kerja pengauditam mengikut perancangan dan laporan dibentangkan di peringkat Jawatankuasa Audit. Manakala, tanggungjawab Ketua Jabatan/Agensi adalah mengkaji dan meluluskan Rancangan Tahunan dan Laporan Tahunan Audit Dalam, memastikan tindakan susulan diambil terhadap Pemerhatian/Laporan Audit Dalam dan memastikan anggota UAD mempertingkat pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tanggungjawab mereka secara berkesan.

iii) Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan

Selaras dengan Arahan YAB Perdana Menteri No. 1 Tahun 1998 dan Siri 2 No. 1 Tahun 2000, Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan (JKP) hendaklah ditubuhkan di peringkat Kerajaan/Jabatan/Agensi Negeri bagi tujuan mewujudkan pentadbiran Kerajaan/Jabatan/Agensi Negeri dan perkhidmatan awam yang cekap, berdisiplin serta berintegriti. Antara lainnya, Ketua Jabatan hendaklah melantik ahli-ahli jawatankuasa dan mempergerusikan mesyuarat berkenaan, bermesyuarat setiap tiga bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan menyediakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap untuk dikemukakan kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

d) Pengurusan Sumber Manusia

Bagi memastikan pengurusan kewangan dikendalikan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah menguruskan sumber manusianya dengan cekap seperti menentukan bilangan jawatan dan gred yang sesuai, jawatan diisi sepenuhnya dan latihan dalam bidang kewangan diberi kepada pegawai yang terlibat. Jabatan/Agensi Negeri juga dikehendaki memberi pengiktirafan kepada pegawai yang cemerlang dan sebaliknya mengambil tindakan tatatertib/surcaj terhadap pegawai yang didapati gagal/cuai melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.

6.8.2 Kawalan Bajet

Bagi menentukan sama ada Jabatan/Agensi Negeri telah menguruskan bajet dan peruntukannya dengan cekap, berhemat dan mengikut peraturan, semakan Audit telah dijalankan terhadap lima aspek utama kawalan bajet iaitu penyediaan bajet, pengagihan peruntukan, kelulusan pindah/tambah peruntukan, pemantauan kemajuan/prestasi bajet dan pelaporan mengenainya seperti berikut:

a) Penyediaan Bajet

Peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet oleh setiap Jabatan/Agensi Negeri dikeluarkan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Negeri Pahang Bil. 1 Tahun 2008 (Kaedah Bagi Penyediaan Cadangan Bajet Tahun 2009 Dan 2010). Selain itu, Arahan Perbendaharaan 29 hingga 52 juga menetapkan peraturan penyediaan anggaran hasil dan perbelanjaan. Antara lainnya, peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet

menetapkan perkara-perkara mengenai justifikasi setiap anggaran yang disediakan, ketepatan anggaran yang disediakan, prosedur kelulusan bajet di peringkat Jabatan/Agensi Negeri serta pematuhan tempoh yang ditetapkan untuk mengemukakan bajet dan Perjanjian Program kepada Pegawai Kewangan Negeri.

b) Pengagihan Peruntukan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 1 Tahun 2007 antara lainnya menetapkan bahawa Pegawai Pengawal perlu mengagihkan peruntukan kepada pemegang-pemegang waran tertentu sebaik sahaja Waran Am diterima. Mengikut AP 94 pula, pemegang waran peruntukan tersebut boleh mengagihkan waran peruntukan/waran peruntukan kecil kepada pegawai yang berkenaan di mana perlu. Pengagihan waran ini perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini.

c) Kelulusan Pindah/Tambahan Peruntukan

Peraturan kewangan mengenai pindah/tambah peruntukan antaranya menetapkan Waran Pindah Peruntukan hendaklah ditandatangani oleh Pegawai Pengawal sendiri atau bagi pihaknya oleh mana-mana pegawai bawahannya yang diberi kuasa secara bertulis. Semua pindah peruntukan hendaklah dibuat dalam tahun kewangan berkenaan dan semua Waran Pindah Peruntukan yang dikeluarkan hendaklah disampaikan kepada Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri atau wakilnya tidak lewat dari 31 Disember bagi tahun kewangan berkenaan. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlulah sentiasa mengawasi dan mengemaskinikan akaun serta memastikan pindah peruntukan dikemaskinikan dalam Buku Vot supaya kawalan perbelanjaan dapat diuruskan dengan berkesan. Peraturan juga menetapkan pindahan kepada butiran yang telah dikurangkan melalui pindah peruntukan atau pengurangan kepada butiran yang telah ditambah melalui pindah peruntukan adalah tidak dibenarkan kecuali mendapat kelulusan daripada Pegawai Kewangan Negeri terlebih dahulu.

d) Pemantauan Kemajuan/Prestasi Bajet

Peraturan kewangan menghendaki Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan memantau pelaksanaan projek pembangunan dengan rapi bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan data mengenai peruntukan dan perbelanjaan projek bagi setiap tahun diisi dan sentiasa dikemaskinikan dalam Sistem Pemantauan Projek II atau kaedah lain yang diterima pakai; impak setiap aktiviti dinilai sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh lima tahun dan memastikan perbelanjaan tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

e) Pelaporan

Pegawai Pengawal dikehendaki menyediakan beberapa jenis laporan seperti Laporan Perbelanjaan Dan Tanggungan serta laporan untuk Buku Anggaran Belanjawan Program Dan Prestasi. Laporan-laporan ini perlu dikemukakan kepada Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan. Pegawai Pengawal juga dikehendaki mengemukakan laporan mengenai keperluan aliran wang tunai yang disahkan olehnya

kepada Pegawai Kewangan Negeri. Bagi Ketua Jabatan yang bukan Pegawai Pengawal, laporan-laporan berkenaan akan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal berkenaan untuk disatukan.

6.8.3 Kawalan Terimaan

Bagi menentukan sama ada segala terimaan telah dikendalikan mengikut peraturan dan diakaunkan dengan sempurna, semakan Audit telah dijalankan terhadap lima aspek utama kawalan terimaan yang meliputi kawalan borang hasil, penerimaan wang, kemasukan pungutan ke bank, kawalan perakaunan terimaan/hasil dan penyediaan Akaun Belum Terima seperti berikut:

a) Kawalan Borang Hasil

Kawalan terhadap borang-borang hasil seperti buku resit adalah penting untuk memastikan ia tidak disalahgunakan.

b) Penerimaan Wang

Setiap Jabatan/Agenzi Negeri perlu memastikan pegawainya yang dipertanggungjawabkan dengan urusan penerimaan wang mematuhi peraturan kewangan yang berkaitan. Semakan Audit telah dijalankan terhadap empat aspek kawalan dalaman yang ditetapkan dalam Arahan Perpendaharaan atau peraturan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri bagi penerimaan wang iaitu dari segi kebenaran/kelulusan menerima wang, ciri-ciri keselamatan semasa menerima kutipan, kawalan penerimaan melalui mel dan penerimaan wang di kaunter.

c) Kemasukan Pungutan Ke Bank

Arahan Perpendaharaan telah menetapkan peraturan mengenai kemasukan wang pungutan ke bank bagi memastikan ketepatan dan keselamatan wang berkenaan. Antaranya adalah mengenai penetapan tempoh memasukkan wang ke bank, kawalan keselamatan penghantaran wang dan penyelenggaraan rekod mengenainya, semakan oleh pegawai bertanggungjawab terhadap slip kemasukan wang ke bank dan keselamatan wang yang tidak sempat dimasukkan ke bank.

d) Kawalan Perakaunan Terimaan/Hasil

Bagi memastikan peraturan mengenai perakaunan terimaan/hasil yang ditetapkan dalam Arahan Perpendaharaan dipatuhi, semakan Audit telah dijalankan terhadap penyerahan Akaun Tunai Bulanan kepada Pejabat Kewangan Dan Perpendaharaan Negeri, ketepatan penyediaan Penyata Penyesuaian Hasil Bulanan dan ketepatan Buku Tunai yang diselenggarakan oleh Jabatan Negeri. Bagi Agenzi Negeri yang mempunyai Garis Panduan Pengurusan Kewangan Dan Akaun atau Dokumen Kualiti, semakan Audit juga telah dijalankan terhadap pematuhan terhadap peraturan kawalan perakaunan terimaan/hasil yang telah ditetapkan.

e) Akaun Belum Terima

Dasar dan tatacara bagi menyelenggara dan melaporkan Akaun Belum Terima (ABT) ditetapkan oleh Kerajaan melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 dan beberapa Arahan Perbendaharaan. Antara peraturan yang ditetapkan mengenai pengurusan ABT adalah penyediaan Penyata Tunggakan Hasil atau Penyata Akaun Belum Terima yang lengkap dan kemas kini, penyerahan Penyata Akaun Belum Terima kepada Perbendaharaan Negeri dalam tempoh ditetapkan dan tindakan susulan diambil terhadap jumlah terimaan/hasil yang tertunggak.

6.8.4 Kawalan Perbelanjaan

Bagi menentukan sama ada semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan telah dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan dan diperakaunkan dengan tepat, semakan Audit telah dijalankan terhadap tiga aspek utama kawalan perbelanjaan iaitu perakaunan, pengurusan perolehan dan pengurusan bayaran seperti berikut:

a) Perakaunan

Semakan Audit telah dibuat untuk menentukan sejauh mana Buku Vot dan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan diselenggarakan oleh Jabatan/Agensi Negeri mengikut peraturan yang ditetapkan di dalam Pekeliling dan Arahan Perbendaharaan yang berkaitan atau peraturan kewangan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri.

b) Pengurusan Perolehan

Setiap tahun Jabatan/Agensi Negeri membelanjakan jutaan ringgit untuk tujuan perolehan bekalan, perkhidmatan dan kerja. Bagi menentukan sejauh mana pengurusan perolehan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi peraturan yang berkaitan, semakan Audit telah dibuat terhadap pengurusan pembelian terus, sebut harga, tender, kontrak dan kontrak pusat.

c) Pengurusan Bayaran

Semakan Audit telah dijalankan terhadap kawalan dalaman bagi proses bayaran; kesempurnaan bayaran yang memerlukan kelulusan khas, penyediaan dan penyimpanan daftar/rekod pembayaran dan Daftar Bil, bayaran pukal serta panjar wang runcit.

6.8.5 Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit

Pengurusan dan kawalan terhadap kumpulan wang amanah/akaun amanah dan deposit adalah penting untuk menentukan ia diurus dengan teratur, mengikut pekeliling dan arahan amanah yang ditetapkan serta diakaunkan dengan betul dan kemas kini. Semakan Audit telah dijalankan terhadap perkara seperti berikut:

a) Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah

Pengurusan akaun amanah ditetapkan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 18 Tahun 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengendalian Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah di Jabatan/Agensi Negeri dari segi penyediaan dan

penyerahan Penyata Tahunan untuk diaudit serta kesempurnaan rekod perakaunan/penyesuaian akaun/transaksi akaun.

b) Pengurusan Kumpulan Wang Pinjaman

Jabatan/Agensi Negeri perlu menguruskan kumpulan wang pinjaman dan pendahuluan diri/pelbagai mengikut Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkaitan seperti berikut atau peraturan yang telah ditetapkan oleh Agensi Negeri berkaitan:

- i) Pinjaman kenderaan hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 dan Bil. 8 Tahun 1993 serta Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 12 Tahun 2008.
- ii) Pinjaman komputer hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992.
- iii) Pendahuluan diri hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1993.
- iv) Pendahuluan pelbagai hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 13 Tahun 1990.

c) Pengurusan Akaun Deposit

Pengurusan akaun deposit ditetapkan melalui Arahan Perbendaharaan 156 hingga 163. Manakala, Agensi Negeri yang mempunyai peraturan kewangan dan perakaunan sendiri, pengurusan akaun deposit perlu mematuhi peraturan yang telah ditetapkan.

6.8.6 Pengurusan Aset Dan Stor

Aset dan bekalan pejabat yang diperoleh untuk kegunaan pejabat perlu direkodkan, dikawal dan dipantau dengan sempurna bagi mengelakkan berlakunya pembaziran dan penyalahgunaan. Sehubungan ini, semakan Audit telah dijalankan untuk menilai tahap pematuhan Jabatan/Agensi Negeri kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dan Tatacara Pengurusan Stor atau peraturan yang ditetapkan oleh Agensi Negeri berhubung dengan perkara-perkara seperti berikut:

a) Kawalan Umum

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan Unit Pengurusan Aset yang antaranya bertanggungjawab untuk mengurus pelantikan Pegawai Pemeriksa, Lembaga Pemeriksa dan Jawatankuasa Penyiasat. Unit tersebut juga diberi tanggungjawab menjadi Urus Setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan yang diwujudkan, menguruskan pelupusan, kehilangan dan hapus kira aset serta menyelesaikan penyediaan laporan mengenainya. Selain itu, Pegawai Pengawal juga hendaklah melantik seorang Pegawai Aset secara bertulis bagi setiap Pusat Tanggungjawab di bawahnya dan memastikan Pegawai Aset di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab sebagai Setiausaha Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan.

b) Penerimaan

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, seorang Pegawai Penerima hendaklah diberi kuasa untuk menerima dan mengesahkan aset yang diperoleh. Antara lainnya, tanggungjawab seseorang Pegawai Penerima adalah memastikan aset/bekalan pejabat diterima menepati spesifikasi, kualiti dan kuantiti yang telah ditetapkan sebelum pengesahan penerimaannya. Bagi membolehkan Pegawai Penerima membuat rujukan, sesalinan dokumen kontrak hendaklah disimpan oleh pegawai berkenaan. Bagi penerimaan bekalan pejabat pula, Borang Terima Barang perlu disahkan dan direkodkan dalam Kad Kawalan Stok dan Kad Petak. Borang Laporan Penerimaan Aset Alih Kerajaan hendaklah disediakan, disahkan dan dihantar dengan serta merta kepada agen penghantaran atau syarikat pembekal. Aset hendaklah diterima berserta Surat Jaminan dan manual penggunaan/penyenggaraannya.

c) Pendaftaran

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset perlu didaftarkan dalam tempoh dua minggu dari tarikh pengesahan penerimaan. Aset tersebut juga perlu dilabelkan dengan tanda Hak Kerajaan dan nombor siri pendaftaran.

d) Penggunaan, Penyimpanan Dan Pemeriksaan Aset

Bagi memastikan penggunaan, penyimpanan dan pemeriksaan aset diurus dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dipatuhi seperti berikut:

- i) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, menetapkan aset diguna hanya bagi tujuan rasmi sahaja dan mengikut tujuan asal perolehannya. Setiap aset hendaklah dikendalikan oleh pegawai yang mahir dan berkelayakan, pengeluaran/ penggunaannya direkodkan dengan teratur serta kerosakan aset dilaporkan dengan menggunakan borang yang ditetapkan. Aset juga perlu disimpan di tempat yang selamat dan sesuai serta sentiasa di bawah kawalan pegawai yang bertanggungjawab.
- ii) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, menghendaki sekurang-kurangnya dua Pegawai Pemeriksa/Lembaga Verifikasi Stok dilantik secara bertulis. Pemeriksaan aset dilaksanakan sekurang-kurangnya satu kali setahun dan verifikasi stok dilaksanakan mengikut tempoh yang ditetapkan. Laporan Pemeriksaan Harta Modal dan Laporan Pemeriksaan Inventori disediakan dengan lengkap dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan dan seterusnya kepada Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri.
- iii) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980, menetapkan penggunaan kenderaan Jabatan dikawal dengan melantik seorang Pegawai Pengangkutan. Beliau bertanggungjawab meluluskan kegunaan kenderaan dan menyediakan fail sejarah bagi setiap kenderaan, menyelenggarakan Buku Log dengan lengkap dan kemas kini serta menyediakan Cerakinan Bulanan Penggunaan Bahan Api setiap bulan bagi mengawal kegunaan bahan api.

- iv) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1996, pula menetapkan penggunaan kenderaan pegawai Gred JUSA dikawal dengan teratur di mana pembelian minyak setahun tidak melebihi had yang ditetapkan/diluluskan.
- v) Selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 1999, Kad Inden Minyak perlu dikawal dengan teratur melalui penyelenggaraan Buku Rekod Pergerakan Kad Inden Minyak yang lengkap dan kemas kini. Penyata pembelian atau penyata kad perlu disemak sebelum bayaran dilakukan.
- vi) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1999, menetapkan kad elektronik bagi pembayaran tol dikawal dengan teratur dan rekod berhubung dengan penggunaannya diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

e) Penyenggaraan Aset

Bagi memastikan aset disenggarakan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Senarai aset yang memerlukan penyenggaraan disediakan dengan lengkap dan kemas kini, jadual penyenggaraan disediakan dan dilaksanakan seperti dirancang, penyenggaraan direkod dengan betul dan lengkap, program penyenggaraan dinilai dan penyenggaraan aset oleh pihak swasta diselia dan dipantau bagi memastikan syarat-syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dipatuhi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 adalah berkaitan.
- ii) Kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 dipatuhi. Pekeliling ini menetapkan kenderaan perlu disenggarakan secara berjadual manakala kos penyenggaraan dan pembaikan perlu direkod dalam fail kenderaan dan Daftar Harta Modal. Kenderaan juga hendaklah disimpan di tempat yang selamat.

f) Pelupusan

Bagi memastikan pelupusan aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Lembaga Pemeriksa dilantik untuk tempoh tidak melebihi dua tahun. Lembaga Pemeriksa perlu menyediakan jadual pemeriksaan dan ia perlu dilaksanakan dalam tempoh satu bulan dari tarikh arahan dikeluarkan. Laporan Lembaga Pemeriksa hendaklah disediakan dan ditandatangan. Lembaga Pemeriksa juga perlu mengesyorkan kaedah pelupusan yang sesuai.
- ii) Perakuan pelupusan aset mekanikal, teknikal, elektrikal dan elektronik disediakan oleh Jabatan/Pegawai Teknikal berkaitan. Manakala, perakuan pelupusan aset disahkan oleh dua pegawai yang mempunyai tiga tahun pengalaman dan tidak terlibat dengan pengurusan aset berkenaan.
- iii) Kaedah pelupusan aset dibuat dengan teratur dan ia dilaksanakan dalam tempoh tiga bulan dari tarikh surat kelulusan dikeluarkan. Sijil Penyaksian Pemusnahan Aset Alih Kerajaan dan Sijil Pelupusan Aset disedia dan dikemukakan kepada pihak yang meluluskannya. Seterusnya, rekod aset yang telah diluluskan pelupusan itu perlu dikemaskinikan.

g) Kehilangan Dan Hapus Kira

Bagi memastikan kehilangan dan hapus kira aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agenzi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Kehilangan aset dilaporkan kepada Ketua Jabatan dengan serta merta dan laporan polis dibuat dalam tempoh 24 jam dari waktu kehilangan. Ketua Pejabat menyedia Laporan Awal dan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal dan Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh dua hari bekerja. Sesalinan Laporan Awal dikemukakan kepada Pegawai Pengawal, Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua Audit Negara atau wakil tempatan Ketua Audit Negara.
- ii) Jawatankuasa Penyiasat dilantik secara bertulis oleh Pegawai Pengawal dalam tempoh dua minggu dari tarikh Laporan Awal disediakan. Laporan Akhir disediakan dalam tempoh dua bulan dari tarikh lantikan jawatankuasa tersebut walaupun Laporan Hasil Penyiasatan Polis belum diperoleh. Laporan Akhir yang lengkap hendaklah dikemukakan kepada pihak yang menerima Laporan Awal. Laporan ini perlu dikemukakan dalam tempoh empat bulan dari tarikh Laporan Awal dihantar.

6.8.7 Pengurusan Pelaburan

Pelaburan merupakan tindakan melabur dana bagi satu tempoh untuk memperoleh pulangan yang dikehendaki dengan menyedari sepenuhnya risiko yang terabit. Pelaburan yang dibuat hendaklah mengikut peraturan yang berkaitan. Rekod perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini bagi memudahkan kawalan dan pemantauan. Antara elemen kawalan yang perlu diwujudkan adalah penubuhan Jawatankuasa Pelaburan yang berfungsi menguruskan pelaburan Agensi Negeri. Perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa melabur, had pelaburan, sasaran pelaburan dan pemantauan pelaburan.

6.8.8 Pengurusan Pinjaman

Pinjaman dibuat bagi membiayai pelbagai projek untuk pembangunan ekonomi negeri, menampung perbelanjaan dan meningkatkan taraf pembangunan serta kemajuan penduduk. Pinjaman tersebut hendaklah digunakan mengikut maksud pinjaman dimohon. Perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa untuk meminjam, penyelenggaraan rekod pinjaman yang lengkap dan kemas kini, perjanjian pinjaman disediakan dan mekanisme kawalan serta pemantauan pinjaman.

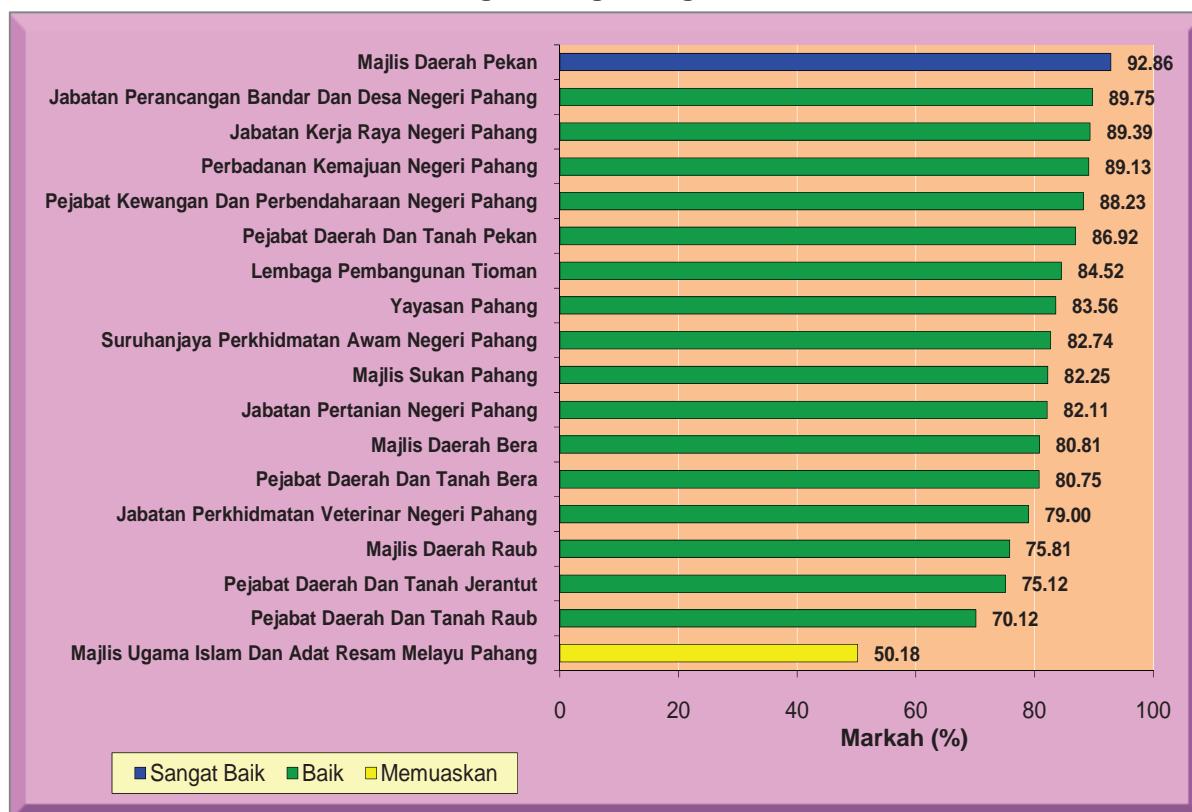
6.8.9 Penyata Kewangan

Kerajaan Negeri Pahang telah mengarahkan supaya Penyata Kewangan Tahunan Agensi Negeri dan Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang disediakan dan dikemukakan kepada Ketua Audit Negara pada atau sebelum 30 April setiap tahun. Oleh itu, penyata kewangan dan laporan tahunan Agensi Negeri dapat dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada tahun yang sama dan tidak lewat dari 31 Disember setiap tahun. Pekeliling ini bertujuan untuk meningkatkan akauntabiliti dan tadbir urus yang baik di semua Agensi Negeri. Di samping itu, pembentangan awal membolehkan *Stakeholders* menilai pencapaian Agensi Negeri yang lebih jelas, lengkap dan relevan.

6.9 PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

Hasil daripada pengauditan yang dijalankan mendapati pencapaian pengurusan kewangan bagi satu Agensi Negeri adalah pada tahap Sangat Baik dengan penarafan empat bintang. Sebanyak 16 Jabatan/Agensi Negeri yang lain adalah pada tahap Baik dengan penarafan tiga bintang, manakala satu Agensi Negeri pada tahap Memuaskan dengan penarafan dua bintang. Satu Agensi Negeri yang mendapat pencapaian pengurusan kewangan yang Sangat Baik ialah Majlis Daerah Pekan. Sebanyak 16 Jabatan/Agensi Negeri yang mencapai tahap Baik dengan diberi penarafan tiga bintang pula ialah Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa Negeri Pahang, Jabatan Kerja Raya Negeri Pahang, Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang, Pejabat Kewangan Dan Perpendaharaan Negeri Pahang, Pejabat Daerah Dan Tanah Pekan, Lembaga Pembangunan Tioman, Yayasan Pahang, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri Pahang, Majlis Sukan Pahang, Jabatan Pertanian Negeri Pahang, Majlis Daerah Bera, Pejabat Daerah Dan Tanah Bera, Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Pahang, Majlis Daerah Raub, Pejabat Daerah Dan Tanah Jerantut serta Pejabat Daerah Dan Tanah Raub. Manakala satu Agensi Negeri yang mencapai tahap Memuaskan dengan diberi penarafan dua bintang ialah Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang. Berbanding tahun 2008 sebanyak 13 Jabatan/Agensi Negeri telah diaudit, sebanyak lapan Jabatan/Agensi Negeri memperoleh tahap Baik manakala lima Jabatan/Agensi Negeri memperoleh tahap Memuaskan. Tahap pencapaian pengurusan kewangan keseluruhan Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit bagi tahun 2009 adalah seperti di **Carta 6.1**.

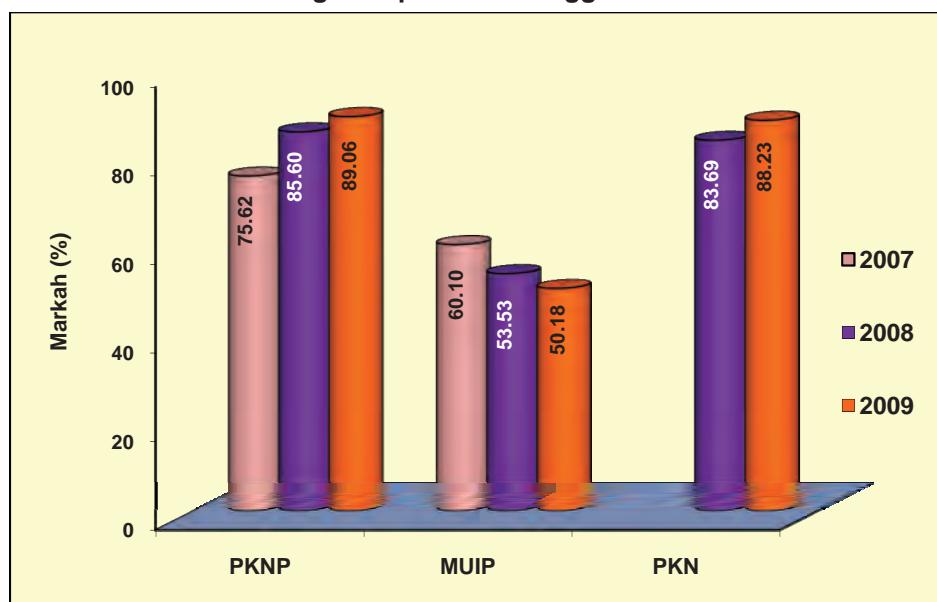
Carta 6.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
Jabatan/Agensi Negeri Bagi Tahun 2009

Sumber: Jabatan Audit Negara

Pencapaian pengurusan kewangan Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang pada tahun 2009 telah menunjukkan peningkatan berbanding pencapaian pada tahun 2007 dan 2008. Penarafan Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang pada tahun 2009 adalah pada tahap Baik. Penambahbaikan secara keseluruhannya adalah terhadap kawalan terimaan, perbelanjaan, pengurusan kumpulan wang amanah/akaun amanah serta pengurusan pelaburan dan pinjaman. Sementara itu, prestasi pengurusan kewangan Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang kekal di tahap Memuaskan. Sungguhpun, tahap prestasi Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang adalah sama pada tahun 2007, 2008 dan 2009, adalah didapati peratusan pencapaian telah menurun kerana kelemahan di dalam kawalan pengurusan, terimaan, perbelanjaan, pengurusan kumpulan wang amanah/akaun amanah serta pengurusan aset dan stor. Pihak pengurusan Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang adalah disyorkan mengambil inisiatif untuk menambah baik tahap pengurusan kewangan yang sedia ada ke tahap yang lebih baik terutamanya dalam tugas penyediaan penyata kewangan tahunan. Manakala, prestasi pengurusan kewangan Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri Pahang pula menunjukkan peningkatan pada tahun 2009 berbanding tahun 2008. Penambahbaikan secara keseluruhannya adalah terhadap kawalan pengurusan, bajet, perbelanjaan, pinjaman, pelaburan dan penyata kewangan. Kedudukan tahap pencapaian Indeks Akauntabiliti bagi Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang, Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang serta Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri Pahang bagi tempoh 2007 hingga 2009 seperti di **Carta 6.2**.

Carta 6.2
Perbandingan Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Berdasarkan
Indeks Akauntabiliti Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang (PKNP),
Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang (MUIP)
Serta Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri (PKN)
Bagi Tempoh 2007 Hingga 2009

Sumber: Jabatan Audit Negara

6.10 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Secara umumnya, pencapaian pengurusan kewangan di satu Agensi adalah pada tahap Sangat Baik. Sebanyak 16 Jabatan/Agenzi Negeri yang lain adalah pada tahap Baik manakala satu Agensi Negeri pada tahap Memuaskan. Pencapaian Jabatan/Agenzi Negeri yang tidak dapat mencapai tahap Sangat Baik masih boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan bukan sahaja mengambil tindakan memperbetulkan kelemahan-kelemahan yang telah dibangkitkan oleh pihak Audit, bahkan juga mengambil tindakan *preventive* bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Bagi memantapkan lagi pencapaian pengurusan kewangan, pertimbangan perlu diberi kepada perkara-perkara berikut:

- a) Di peringkat Jabatan/Agenzi Negeri, Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) antara lainnya telah dipertanggungjawabkan untuk membincangkan isu-isu yang dibangkitkan oleh pihak Audit. Bagaimanapun, didapati JPKA tidak berupaya untuk membincangkan isu-isu tersebut secara mendalam dan lebih fokus kerana Pekeliling Perbendaharaan Bil. 10 Tahun 2008 telah menetapkan pelbagai perkara yang perlu dibincangkan oleh jawatankuasa ini. Bagi membolehkan isu-isu yang dibangkitkan oleh pihak Audit dapat dibincangkan dengan lebih fokus, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan satu Jawatankuasa Audit yang dipertanggungjawabkan untuk memastikan tindakan *corrective* dan *preventive* diambil.
- b) Pegawai Pengawal hendaklah memastikan jawatankuasa-jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan dengan mematuhi Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan yang dikeluarkan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991.
- c) Memandangkan pengauditan terhadap pengurusan kewangan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara bagi tujuan memberi penarafan adalah terhad kepada beberapa pusat tanggungjawab (PTJ) sahaja, Pegawai Kewangan Negeri disarankan supaya mengarahkan atau bekerjasama dengan Unit Audit Dalam, Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri menjalankan pengauditan di Jabatan/Agenzi Negeri yang lain.
- d) Pihak pengurusan Agenzi perlu memperbanyak program latihan/kursus kepada pegawai yang terlibat dalam pengurusan kewangan agar mereka dapat meningkatkan pengetahuan dan kompetensi dalam melaksanakan tugas.
- e) Pegawai Pengawal perlu memastikan UAD berfungsi dengan lebih cekap dan berkesan. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal hendaklah memastikan Unit Audit Dalamnya mempunyai kakitangan yang mencukupi dari segi bilangan, gred dan kepakaran. UAD hendaklah diberi kebebasan untuk melaksanakan pengauditan dan melaporkan penemuannya. Setiap proses kerja pengauditan mesti mempunyai mekanisme yang boleh menjamin kualiti dan integritinya.
- f) Bagi memperbaiki tahap pengurusan kewangan, penglibatan Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan. Mereka perlu terlibat secara *hands on* dalam urusan tersebut.
- g) Tindakan surcaj dikenakan terhadap mereka yang gagal memungut hasil/membuat bayaran tidak teratur. Surcaj juga patut diambil terhadap Ketua Jabatan/Bahagian yang

gagal mengambil tindakan terhadap pegawai bawahan yang gagal melaksanakan tanggungjawab mereka.

7. PEMERIKSAAN AUDIT MENGEJUT

7.1 PENDAHULUAN

Arahan Perbendaharaan menetapkan Ketua Jabatan hendaklah memastikan pegawai yang dipertanggungjawabkan telah menyimpan wang awam, setem atau barang berharga yang lain dengan selamat di dalam peti besi, bilik kebal, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain. Ketua Jabatan juga hendaklah memastikan rekod mengenainya diselenggarakan dengan lengkap, kemas kini dan diperiksa oleh Pegawai Kanan secara berkala. Untuk menentukan sejauh mana peraturan ini dipatuhi, Jabatan Audit Negara telah menjalankan pemeriksaan audit mengejut di tujuh Jabatan/Pejabat Negeri seperti di **Jadual 7.1**.

Jadual 7.1
Pemeriksaan Audit Mengejut Di Jabatan/Pejabat Negeri
Pada Tahun 2009

Bil.	Jabatan/Pejabat
1.	Jabatan Kebajikan Masyarakat Daerah Bentong
2.	Jabatan Kebajikan Masyarakat Daerah Kuantan
3.	Pejabat Agama Islam Daerah Raub
4.	Pejabat Veterinar Daerah Lipis
5.	Mahkamah Rendah Syariah Daerah Pekan
6.	Jabatan Bekalan Air Daerah Pekan
7.	Pejabat Daerah Jerantut

Sumber: Jabatan Audit Negara

7.2 PENEMUAN AUDIT

Hasil daripada pemeriksaan audit mengejut yang dijalankan mendapati secara keseluruhannya, kelemahan yang diperhatikan adalah seperti berikut:

- a) Surat penurunan kuasa tidak diberikan dan diperbaharui kepada pegawai yang menjalankan urusan kewangan seperti Panjar Wang Runcit dan kasyer (Jabatan Kebajikan Masyarakat Daerah Kuantan dan Pejabat Veterinar Daerah Lipis).
- b) Surat pembatalan kad akses/kata laluan untuk kemasukan ke sistem berkomputer masih belum lagi dibuat bagi pegawai yang bertukar (Mahkamah Rendah Syariah Daerah Pekan).
- c) Daftar Borang Hasil tidak diselenggarakan/tidak lengkap. Manakala Penyata Borang Hasil yang dikawal tidak diselenggarakan dengan sempurna (Pejabat Agama Islam Daerah Raub, Pejabat Veterinar Daerah Lipis dan Mahkamah Rendah Syariah Daerah Pekan).

- d) Borang Hasil yang diterima tidak disemak dan diperakui tentang kebetulan nombor siri di helaian pertama salinan pejabat (Mahkamah Rendah Syariah Daerah Pekan dan Jabatan Bekalan Air Daerah Pekan).
- e) Resit yang dikeluarkan tidak direkodkan dalam Buku Tunai dengan kemas kini (Jabatan Bekalan Air Daerah Pekan).
- f) Nombor resit tidak dicatatkan dalam Daftar Mel oleh pegawai yang bertanggungjawab dan daftar tersebut tidak diperiksa dan disemak setiap hari dengan Buku Tunai oleh Pegawai Penyelia (Pejabat Veterinar Daerah Lipis).
- g) Tiada bukti menunjukkan bahawa pemeriksaan telah dibuat terhadap Buku Tunai dan slip bayar masuk bank (Pejabat Agama Islam Daerah Raub).
- h) Pemeriksaan mengejut tidak dijalankan mengikut tempoh yang ditetapkan oleh pegawai yang bertanggungjawab (Jabatan Kebajikan Masyarakat Daerah Kuantan dan Jabatan Kebajikan Masyarakat Daerah Bentong).
- i) Daftar Pemeriksaan Mengejut tidak diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini (Jabatan Kebajikan Masyarakat Daerah Kuantan).
- j) Jabatan/Pejabat Negeri tidak mempunyai peti besi untuk menyimpan wang kutipan. Selain itu, tiada kawalan ke atas peti besi kerana peti besi boleh dibuka oleh semua pegawai Unit Hasil (Jabatan Bekalan Air Daerah Pekan dan Pejabat Agama Islam Daerah Raub).
- k) Buku Panjar Wang Runcit tidak disediakan oleh Jabatan/Pejabat Negeri. Selain itu, pendahuluan yang dibuat daripada Panjar Wang Runcit tidak direkodkan dan tiada tandatangan penerimaan (Pejabat Agama Islam Daerah Raub dan Mahkamah Rendah Syariah Daerah Pekan).
- l) Sijil Perakuan Panjar pada akhir tahun tidak disediakan (Jabatan Kebajikan Masyarakat Daerah Kuantan).
- m) Kira-kira Tunai Bulanan tidak diserahkan kepada Pejabat Kewangan Dan Perpendaharaan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan (Pejabat Veterinar Daerah Lipis).

7.3 Ketua Jabatan/Pejabat Negeri yang berkenaan telah dimaklumkan tentang perkara yang diperhatikan dan mereka telah diminta untuk mengambil tindakan pembetulan dengan sewajarnya.

BAHAGIAN V

PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

BAHAGIAN V
PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN
PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN
AGENSI NEGERI

8. PENDAHULUAN

Mengikut Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara dikehendaki menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri iaitu Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan Majlis Agama Islam. Objektif pengauditan adalah untuk memberikan pendapat terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri sama ada penyata ini menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

8.1 PENG AUDITAN PENYATA KEWANGAN

Selaras dengan Seksyen 5(c) Akta Audit, 1957, Jabatan Audit Negara menjalankan pengauditan terhadap penyata kewangan Agensi Negeri yang bertujuan untuk memastikan segala akaun serta rekod kewangan diselenggara dengan teratur dan kemas kini. Sehingga akhir tahun 2009, Ketua Audit Negara bertanggungjawab melaksanakan pengauditan terhadap sembilan Badan Berkanun Negeri, 11 Pihak Berkuasa Tempatan dan satu Majlis Agama Islam. Daripada jumlah tersebut, penyata kewangan bagi satu Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam diaudit terus oleh Jabatan Audit Negara. Firma Audit Swasta telah dilantik untuk menjalankan pengauditan terhadap lapan Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan 11 Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan. Pelantikan Firma Audit Swasta ini adalah selaras dengan peruntukan di bawah Seksyen 7(3), Akta Audit 1957 yang memberi kuasa kepada Ketua Audit Negara melantik pihak yang berkebolehan untuk menjalankan pengauditan bagi pihak beliau. Kerja pengauditan yang dilaksanakan oleh Firma Audit Swasta sentiasa dipantau oleh Jabatan Audit Negara melalui penyediaan Memorandum Perancangan Audit, lawatan dan perbincangan antara pihak Firma Audit Swasta dengan pegawai Jabatan Audit Negara serta penyediaan Borang Semakan yang perlu disertakan bersama Laporan Akhir yang dihantar kepada Jabatan Audit Negara.

8.2 KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

8.2.1 Penyerahan Penyata Kewangan bagi sembilan Badan Berkanun Negeri adalah tertakluk di bawah Enakmen yang ditetapkan. Manakala penyerahan Penyata Kewangan bagi 11 Pihak Berkuasa Tempatan, ia tertakluk di bawah Seksyen 60(1), Akta Kerajaan Tempatan, 1976 (Akta 171) dan bagi Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang pula, ia termaktub di bawah Enakmen Pentadbiran Undang-Undang Islam 1991. Sehingga 31 Mei 2010, semua Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan telah mengemukakan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 kecuali Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang dan Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang yang masih belum mengemukakan Penyata Kewangan Tahun 2009.

8.2.2 Secara keseluruhannya, terdapat peningkatan dari aspek penyerahan Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan jika dibandingkan dengan tahun sebelumnya. Kedudukan terperinci mengenai penyerahan Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan bagi tempoh Januari 2009 hingga 31 Mei 2010 adalah seperti di **Jadual 8.1** dan **Jadual 8.2**.

Jadual 8.1

**Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri
Dan Majlis Agama Islam Bagi Tempoh Januari 2009 Hingga 31 Mei 2010**

Bil.	Agensi Negeri	Tahun		
		Telah Disahkan	Sedang Audit	Belum Serah
Badan Berkanun Negeri				
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	2008	-	2009
2.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	2008	2009	
3.	Yayasan Pahang	2008	2009	-
4.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	2007 & 2008	2009	-
5.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	2008	2009	-
6.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang	2008	2009	-
7.	Lembaga Pembangunan Tioman	2008	2009	-
8.	Lembaga Muzium Negeri Pahang	2008	2009	-
9.	Majlis Sukan Pahang	2008	2009	-
Majlis Agama Islam				
1.	Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang	2007 & 2008	-	2009

Sumber: Jabatan Audit Negara

Jadual 8.2

**Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan
Bagi Tempoh Januari 2009 Hingga 31 Mei 2010**

Bil.	Agensi Negeri	Tahun		
		Telah Disahkan		Sedang Audit
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	2007	2008	2009
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	2007	2008	2009
3.	Majlis Perbandaran Bentong	-	2008	2009
4.	Majlis Daerah Cameron Highlands	-	2008	2009
5.	Majlis Daerah Raub	-	2008	2009
6.	Majlis Daerah Jerantut	-	2008	2009
7.	Majlis Daerah Bera	-	2008	2009
8.	Majlis Daerah Maran	2006 & 2007	2008	2009
9.	Majlis Daerah Pekan	-	2008	2009
10.	Majlis Daerah Lipis	2007	2008	2009
11.	Majlis Daerah Rompin	2007	2008	2009

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.3 PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN

8.3.1 Bagi tempoh Januari 2009 hingga 31 Mei 2010, sebanyak 21 Penyata Kewangan Tahun 2008, tujuh Penyata Kewangan Tahun 2007 dan satu Penyata Kewangan Tahun 2006 telah diaudit dan dikeluarkan Sijil Audit. Sebanyak 21 penyata kewangan telah diberi Sijil Audit Tanpa Teguran dan lapan lagi telah memperoleh Sijil Audit Berteguran.

8.3.2 Kedudukan jenis sijil bagi Penyata Kewangan Tahun 2007 dan 2008 yang dikeluarkan oleh Ketua Audit Negara bagi Agensi Negeri adalah seperti di **Jadual 8.3**.

Jadual 8.3

**Kedudukan Jenis Sijil Yang Dikeluarkan Bagi Penyata Kewangan
Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam Dan Pihak Berkuasa Tempatan
Bagi Tempoh Dua Tahun Sehingga 31 Mei 2010**

Bil.	Agenzi Negeri	Tahun Kewangan 2007	Tahun Kewangan 2008
Badan Berkanun Negeri			
1.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
2.	Yayasan Pahang	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
3.	Lembaga Pembangunan Tioman	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
4.	Lembaga Muzium Negeri Pahang	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
5.	Majlis Sukan Pahang	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
6.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	Berteguran	Tanpa Teguran
7.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	Berteguran	Tanpa Teguran
8.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	Berteguran	Berteguran
9.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang	Berteguran	Berteguran
Majlis Agama Islam			
1.	Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang	Berteguran	Berteguran
Pihak Berkuasa Tempatan			
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
3.	Majlis Perbandaran Bentong	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
4.	Majlis Daerah Cameron Highlands	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
5.	Majlis Daerah Jerantut	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
6.	Majlis Daerah Bera	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
7.	Majlis Daerah Maran	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
8.	Majlis Daerah Pekan	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
9.	Majlis Daerah Rompin	Tanpa Teguran	Tanpa Teguran
10.	Majlis Daerah Lipis	Berteguran	Tanpa Teguran
11.	Majlis Daerah Raub	Tanpa Teguran	Berteguran

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

8.3.3 Penyata Kewangan disahkan dengan Sijil Berteguran apabila ada isu yang dibangkitkan menjelaskan pengesahan Audit terhadap angka di penyata kewangan sama ada dari aspek pematuhan kepada piawaian perakaunan, pematuhan undang-undang dan peraturan kewangan serta kelemahan penyelenggaraan rekod kewangan dan perakaunan. Secara keseluruhannya, Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan menunjukkan peningkatan terhadap pematuhan undang-undang dan peraturan yang berkuat kuasa.

8.4 PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan, memperuntukkan supaya Laporan Audit mengenai penyata kewangan yang telah disahkan hendaklah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Sehingga 31 Mei 2010, semua Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri.

8.5 PRESTASI KEWANGAN

8.5.1 Analisis Audit terhadap Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam mendapati enam agensi memperoleh lebihan (surplus) dan empat agensi mencatatkan kurangan (defisit) dalam tahun kewangan berakhir 31 Disember 2008. Pendapatan bersih bagi sembilan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam adalah sejumlah RM249.08 juta dan aset semasa bersih menunjukkan kedudukan antara defisit RM80.04 juta hingga surplus RM304.45 juta. Kedudukan terperinci mengenai prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam yang terlibat adalah seperti di **Jadual 8.4**.

Jadual 8.4
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008

Bil.	Agensi Negeri	Penyata Pendapatan Berakhir 31 Disember 2008			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2008		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Aset Semasa Bersih (RM Juta)
1.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	226.64	87.61	139.03	259.35	103.59	155.76
2.	Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang	45.60	4.85	40.75	89.90	13.70	76.20
3.	Yayasan Pahang	98.67	60.86	37.81	120.69	201.09	(80.40)
4.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	52.69	21.18	31.51	368.76	64.31	304.45
5.	Majlis Sukan Pahang	5.96	5.38	0.58	1.74	0.31	1.43
6.	Lembaga Muzium Negeri Pahang	3.15	2.95	0.2	0.11	0.56	(0.45)
7.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	1.04	1.06	(0.02)	0.91	0.53	0.38
8.	Lembaga Pembangunan Tioman	2.91	3.01	(0.1)	6.42	5.64	0.78
9.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	3.39	3.55	(0.16)	0.64	3.16	(2.52)
10.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang	8.04	8.56	(0.52)	0.86	0.91	(0.05)
Jumlah		448.09	199.01	249.08	849.38	393.80	455.58

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam Tahun 2008

8.5.2 Analisis Audit terhadap Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 mendapati tujuh Majlis memperoleh surplus manakala empat Majlis mengalami defisit. Aset Semasa Bersih bagi 11 Pihak Berkuasa Tempatan menunjukkan baki bersih antara defisit RM1.26 juta hingga surplus RM31.70 juta.

Kedudukan terperinci mengenai prestasi kewangan Agensi yang terlibat adalah seperti di **Jadual 8.5**.

Jadual 8.5
Prestasi Kewangan Pihak Berkuaasa Tempatan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008

Bil.	Pihak Berkuaasa Tempatan	Penyata Pendapatan Berakhir 31 Disember 2008			Lembaran Imbalan Pada 31 Disember 2008		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Aset Semasa Bersih (RM Juta)
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	93.04	89.90	3.14	40.51	20.90	19.61
2.	Majlis Perbandaran Bentong	20.86	18.10	2.76	35.35	3.65	31.70
3.	Majlis Daerah Jerantut	11.70	9.79	1.91	7.11	1.01	6.10
4.	Majlis Daerah Rompin	9.79	9.31	0.48	5.51	6.45	(0.94)
5.	Majlis Daerah Bera	13.45	13.02	0.43	11.92	1.59	10.33
6.	Majlis Daerah Cameron Highlands	9.19	8.84	0.35	19.55	1.03	18.52
7.	Majlis Daerah Raub	12.10	11.78	0.32	8.82	2.67	6.15
8.	Majlis Daerah Lipis	10.71	10.88	(0.17)	2.24	3.50	(1.26)
9.	Majlis Daerah Maran	9.42	10.06	(0.64)	3.85	3.79	0.06
10.	Majlis Perbandaran Temerloh	20.84	21.86	(1.02)	20.41	7.40	13.01
11.	Majlis Daerah Pekan	21.64	23.56	(1.92)	4.71	3.73	0.98
Jumlah		232.74	227.10	5.64	159.98	55.72	104.26

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuaasa Tempatan Tahun 2008

8.6 ANALISIS TUNGGAKAN CUKAI TAKSIRAN

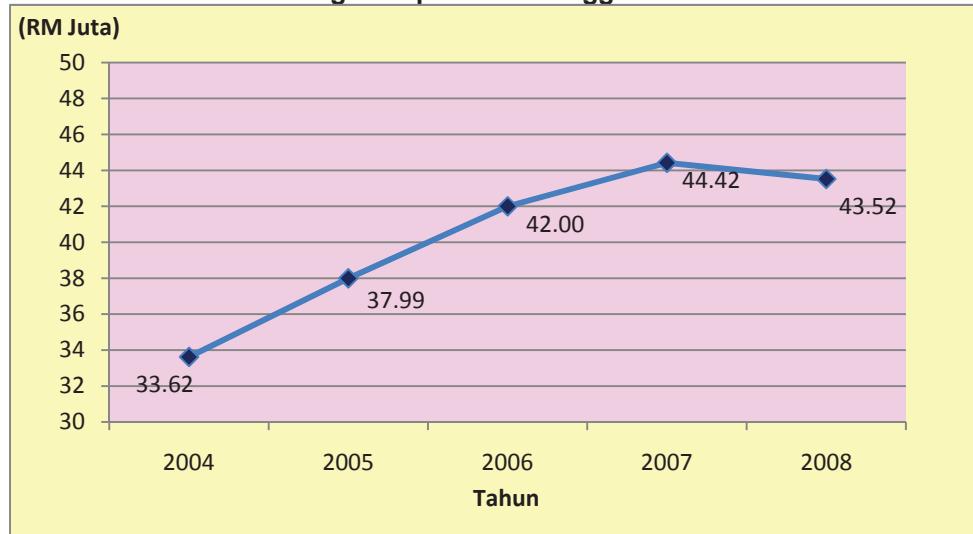
Penyata Kewangan bagi 11 Pihak Berkuaasa Tempatan menunjukkan tunggakan cukai taksiran pada 31 Disember 2008 berjumlah RM43.52 juta. Analisis terhadap tunggakan cukai taksiran mendapati lima daripada 11 Majlis menunjukkan peningkatan tunggakan cukai taksiran antara RM0.1 juta hingga RM0.3 juta, manakala enam Majlis menunjukkan penurunan antara RM0.07 juta hingga RM0.75 juta. Antara sebab peningkatan tunggakan cukai taksiran ialah bertambahnya bilangan harta dan pegangan baru di kawasan Majlis serta kegagalan pemegang harta menjelaskan cukai taksiran mengikut tempoh yang ditetapkan. Kedudukan terperinci tunggakan Cukai Taksiran bagi tempoh 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 8.6** dan **Carta 8.1**.

Jadual 8.6
Tunggakan Cukai Taksiran Pihak Berkuasa Tempatan
Bagi Tempoh 2004 Hingga 2008

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	15.70	16.80	17.81	18.55	17.80
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	5.55	6.59	7.33	7.24	7.54
3.	Majlis Perbandaran Bentong	3.08	3.80	4.54	5.83	6.09
4.	Majlis Daerah Raub	2.51	2.83	3.52	3.11	3.21
5.	Majlis Daerah Pekan	1.62	2.27	2.16	2.50	2.62
6.	Majlis Daerah Rompin	0.66	0.89	1.26	1.57	1.27
7.	Majlis Daerah Jerantut	1.12	1.21	1.41	1.31	1.20
8.	Majlis Daerah Maran	1.55	1.38	1.61	1.50	1.17
9.	Majlis Daerah Lipis	0.99	1.12	1.00	0.88	1.02
10.	Majlis Daerah Bera	0.26	0.36	0.49	1.08	0.82
11.	Majlis Daerah Cameron Highlands	0.58	0.74	0.87	0.85	0.78
Jumlah		33.62	37.99	42.00	44.42	43.52

Sumber: Jabatan Audit Negara

Carta 8.1
Tunggakan Cukai Taksiran Pihak Berkuasa Tempatan
Bagi Tempoh 2004 Hingga 2008

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.7 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Secara umumnya kedudukan penyerahan penyata kewangan bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik. Sebanyak 21 penyata kewangan telah diberi Sijil Audit Tanpa Teguran, manakala lapan lagi telah memperoleh Sijil Audit Berteguran. Sijil Audit Berteguran dikeluarkan kepada Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan kerana tidak mematuhi

piawaian perakaunan dan peraturan kewangan serta penyelenggaraan rekod perakaunan. Prestasi kewangan enam Badan Berkanun Negeri dan sembilan Pihak Berkuasa Tempatan menunjukkan peningkatan dalam aset semasa bersih. Manakala tunggakan cukai taksiran Pihak Berkuasa Tempatan masih tinggi iaitu RM43.52 juta pada tahun 2008. Pihak Audit mengesyorkan tindakan penambahbaikan seperti berikut:

- a) Mematuhi piawaian dan garis panduan perakaunan yang dikeluarkan.
- b) Dokumen-dokumen sokongan hendaklah disediakan dengan seujarnya bagi menyokong angka-angka di Penyata Kewangan.
- c) Rekod-rekod perakaunan dan daftar berkaitan perlu diselenggarakan dengan kemas kini bagi memastikan Penyata Kewangan dapat disediakan dengan cepat dan tepat.
- d) Pengurusan Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan perlu mengamalkan langkah berjimat dan berbelanja secara berhemat.
- e) Tindakan tegas perlu diambil bagi mengurangkan tunggakan cukai taksiran oleh Pihak Berkuasa Tempatan.

BAHAGIAN VI

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

BAHAGIAN VI

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

9. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Perkara 107 (2) Perlembagaan Persekutuan, menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang telah diaudit dibentangkan seberapa segera di Dewan Undangan Negeri. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun 2008 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pahang pada 20 November 2009.

9.1 MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Bagi tempoh Jun 2009 hingga 31 Mei 2010, Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri Pahang (Jawatankuasa) telah selesai membincangkan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2007. Bagi membincangkan perkara tersebut, dua mesyuarat telah diadakan dan lapan Pegawai Pengawal bagi Jabatan/Agensi Negeri yang berkenaan telah dipanggil memberi penjelasan kepada pihak Jawatankuasa. Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Pahang Tahun 2008 belum dibincangkan oleh Jawatankuasa. Bagaimanapun, taklimat berkenaan dengan perkara-perkara yang dibangkitkan dalam laporan tersebut telah diberikan oleh Jabatan Audit Negara kepada Ahli-Ahli Jawatankuasa. Selaras dengan peranan Jawatankuasa untuk memastikan wujudnya Akauntabiliti Awam, selain membincangkan Laporan Ketua Audit Negara, Jawatankuasa juga perlu memastikan syor-syor Jawatankuasa diambil tindakan yang sewajarnya oleh Ketua-Ketua Jabatan/Agensi Negeri. Perkara yang dibincangkan oleh Jawatankuasa semasa mesyuarat tersebut dan Jabatan/Agensi Negeri yang terlibat adalah seperti di **Jadual 9.1**.

Jadual 9.1
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri
Terhadap Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2007 dan 2008
Bagi Tempoh Jun 2009 Hingga 31 Mei 2010

Bil.	Tarikh	Jabatan/Agensi	Perkara
1.	27.7.2009		Mesyuarat Siasatan Laporan Ketua Audit Negara 2007
		i) Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri Pahang	Pengurusan Kewangan
		ii) Pejabat Daerah Dan Tanah Temerloh	Pengurusan Kewangan
		iii) Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang	Pengurusan Kewangan
		iv) Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	Pengurusan Kewangan
2.	10.8.2009		Mesyuarat Siasatan Laporan Ketua Audit Negara 2007
		i) Majlis Daerah Rompin	Pengurusan Kewangan
		ii) Jabatan Mineral Dan Geosains	Pengurusan Kewangan
		iii) Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	Pengurusan Kewangan
		iv) Pejabat Pembangunan Negeri Pahang	Pengurusan Kewangan
3.	25.1.2010		Mesyuarat Jawatankuasa Taklimat Mengenai Laporan Ketua Audit Negara 2008

Sumber: Fail Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri Pahang

PENUTUP

PENUTUP

Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan yang dilaksanakan buat kali ketiga pada tahun 2009 telah menunjukkan pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri memerlukan tindakan penambahbaikan bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan.

Kelemahan dalam penyediaan penyata kewangan Agensi Negeri dan pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri yang dilaporkan dalam laporan ini menggambarkan bahawa tahap akauntabiliti pengurusan wang awam perlu dipertingkatkan. Langkah pembetulan perlu diambil bagi memastikan wujudnya akauntabiliti dan integriti dalam pengurusan kewangan. Antara faktor utama yang menyebabkan wujudnya kelemahan dalam penyediaan penyata kewangan Agensi Negeri dan pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri adalah ketiadaan penyeliaan yang rapi dan latihan bersesuaian kurang diberi kepada penjawat awam. Oleh itu, adalah disyorkan Pegawai Pengawal yang terlibat mematuhi standard perakaunan dan prosedur kewangan, menyelia kerja yang dilaksanakan oleh penjawat awam, menyediakan prosedur kerja yang lengkap dan mengadakan program latihan/kursus yang berterusan kepada penjawat awam yang terlibat dalam pengurusan kewangan agar mereka dapat meningkatkan pengetahuan dan kompetensi dalam melaksanakan tugas.

Memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan pensampelan dan skop tertentu, Pegawai Pengawal dan Ketua-Ketua Jabatan/Agensi Negeri yang terlibat juga perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk menentukan sama ada kelemahan yang sama juga berlaku di bahagian lain yang tidak diaudit dan seterusnya mengambil tindakan pembetulan.

**JABATAN AUDIT NEGARA
Putrajaya**

25 Jun 2010

LAMPIRAN

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PAHANG
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009**

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2009 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pahang pada 31 Disember 2009; hasil operasi serta aliran tunainya bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)
Ketua Audit Negara
Malaysia.

Putrajaya
25 Jun 2010

**LEMBARAN IMBANGAN
SEPERTI PADA 31 DISEMBER 2009**

<i>Penyata</i>	<i>Nota</i>	2009	2008
		RM	RM
ASET			
A WANG TUNAI	8	21,158,702.56	140,972,750.01
B PELABURAN	8	366,865,877.90	263,865,877.90
		<u>388,024,580.46</u>	<u>404,838,627.91</u>
JUMLAH ASET DIPEGANG BAGI :			
C AKAUN HASIL DISATUKAN	9 - 11	189,398,775.30	231,669,448.56
D AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	12	0.00	0.00
E AKAUN AMANAH DISATUKAN	13 - 16	198,625,805.16	173,169,179.35
		<u>388,024,580.46</u>	<u>404,838,627.91</u>

Lembaran Imbangan ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan

DATO' NORZAN BIN HAOI AHMAD
PEGAWAI KIWANGAN NEGERI
PAHANG DARUL MAKMUR

24 FEBRUARI 2010

Muif
DATO' SHAHARUN BIN ISMAIL
AKAUNTAN NEGERI
PAHANG DARUL MAKMUR

24 FEBRUARI 2010

PENYATA PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

TERIMAAN	2009		2008	
	RM	RM	RM	RM
Hasil -				
Hasil Cukai	110,285,625.76		109,691,505.97	
Hasil Bukan Cukai	295,754,466.65		312,312,564.29	
Terimaan Bukan Hasil	82,599,264.65	488,639,357.06	58,900,505.94	480,904,576.20
Pinjaman -				
Pinjaman Dalam Negeri -				
Bekalan Air	134,568,400.00		164,455,331.00	
Pembangunan	0.00		0.00	
Pinjaman Luar Negeri	0.00	134,568,400.00	0.00	164,455,331.00
Terimaan Modal -				
Terimaan Balik Pinjaman	3,500,000.00		939,709.79	
Jualan Aset Modal	4,626,947.46		4,716,160.79	
Pelbagai Terimaan Modal / Caruman	120,675,130.00		101,244,910.00	
Lain-Lain Terimaan	2,388,183,407.31	2,516,985,484.77	2,336,579,320.89	2,443,480,101.47
JUMLAH TERIMAAN	3,140,193,241.83			3,088,840,008.67
BAYARAN				
Perbelanjaan mengurus -				
Emolumen	231,217,356.20		221,651,912.79	
Perkhidmatan dan Bekalan	121,240,122.42		111,181,825.13	
Aset	7,372,693.91		17,743,064.98	
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap	169,140,475.73		155,981,856.33	
Perbelanjaan-Perbelanjaan Lain	454,720.23	529,425,368.49	303,307.18	506,861,966.41
Perbelanjaan Pembangunan				
Langsung	167,186,534.71		173,251,689.26	
Pinjamán	145,483,643.54	312,670,178.25	182,813,608.62	356,065,297.88
Perbelanjaan Modal				
Pembelian Instrumen Kewangan		103,000,000.00		65,000,000.00
Bayaran Balii Pinjaman				
Pinjaman Dalam Negeri	4,984,661.83		2,106,387.79	
Pinjaman Luar Negeri	0.00	4,984,661.83	0.00	2,106,387.79
Lain-Lain Bayaran				
Bayaran Amanah		2,309,927,080.71		2,274,591,913.21
JUMLAH BAYARAN	3,260,007,289.28			3,204,625,565.29
Tambahian / (Kurangan) Wang Tunai		(119,814,047.45)		(115,785,556.62)
Wang Tunai Pada 01 Januari		140,972,750.01		256,758,306.63
JUMLAH WANG TUNAI PADA 31 DISEMBER	21,158,702.56			140,972,750.01

**PENYATA AKAUN MEMORANDUM
SEPERTI PADA 31 DISEMBER 2009**

<i>Penyata</i>	<i>Nota</i>	2009	2008
		RM	RM
F ASET			
1 PINJAMAN BOLEH TUNTUT	17	240,603,648.23	239,565,606.00
2 PELABURAN	18	24,161,912.00	24,161,912.00
3 TUNGGAKAN HASIL NEGERI		62,959,564.82	57,743,700.76
JUMLAH ASET		327,725,125.05	321,471,218.76
 G TANGGUNGAN			
1 HUTANG KERAJAAN NEGERI	19	2,169,015,560.23	2,069,545,579.46
JUMLAH TANGGUNGAN		2,169,015,560.23	2,069,545,579.46

Penyata Akaun Memorandum ini hendaklah dibaca bersama dengan penyata dan nota yang dilampirkan

DATO' NORZAN BIN HAJI AHMAD
 PEGAWAI KEPWANGAN NEGERI
 PAHANG DARUL MAKJUR

24 FEBRUARI 2010

DATO' SHAHARUN BIN ISMAIL
 AKAUNTAN NEGERI
 PAHANG DARUL MAKJUR

24 FEBRUARI 2010

C PENYATA AKAUN HASIL DISATUKAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009

Perihal	2009			2008	
	Belanjawan	Sebenar	% Belanjawan	Sebenar	% Belanjawan
	RM	RM		RM	
BAKI PADA 1 JANUARI		231,669,448.56		258,793,516.77	
I HASIL					
Hasil Cukai	122,746,560.00	110,285,625.76	89.85	109,691,505.97	95.99
Hasil Bukan Cukai	281,741,840.00	295,754,466.65	104.97	312,312,564.29	107.34
Terimaan Bukan Hasil	57,370,000.00	86,099,264.65	150.08	59,840,215.73	96.83
Jumlah Hasil	461,858,400.00	492,139,357.06	106.56	481,844,285.99	103.17
II PERBELANJAAN MENGURUS					
Emolumen	237,588,385.20	231,217,356.20	97.32	221,651,912.79	95.84
Perkhidmatan dan Bekalan	126,569,319.80	121,240,122.42	95.79	111,181,825.13	96.04
Aset	8,943,395.00	7,372,693.91	82.44	17,743,064.98	94.14
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap	192,179,470.00	174,125,137.56	90.61	158,088,244.12	97.15
Perbelanjaan Lain	522,480.00	454,720.23	87.03	303,307.18	58.05
Jumlah Perbelanjaan Mengurus	565,803,050.00	534,410,030.32	94.45	508,968,354.20	96.19
Lebihan / (Defisit) Bagi Tahun (I - II)	(103,944,650.00)	(42,270,673.26)		(27,124,068.21)	
BAKI PADA 31 DISEMBER		189,398,775.30		231,669,448.56	

**NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2009**

(Nota ini merupakan sebahagian daripada Penyata Kewangan dan perlu dibaca bersampingan dengannya)

DASAR DAN KAEDAH PERAKAUNAN YANG PENTING

1. Kerajaan Negeri Pahang Darul Makmur Sebagai Entiti Perakaunan

Sebagai Entiti Perakaunan, Kerajaan Negeri Pahang Darul Makmur adalah termasuk semua Jabatan Kerajaan Negeri Pahang Darul Makmur tetapi tidak termasuk Badan-Badan Berkanun, Pihak Berkuasa Kerajaan Tempatan dan Syarikat Milik Kerajaan Negeri.

2. Kumpulanwang Negeri Disatukan

Mengikut kehendak Seksyen 7 Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972), tiga akaun berasingan diselenggarakan di bawah Kumpulanwang Negeri Disatukan iaitu:

- a) Akaun Hasil Disatukan (Penyata C), yang mana segala hasil yang diterima dan perbelanjaan mengurus yang terlibat dikenakan kepada akaun ini;
- b) Akaun Pinjaman Disatukan (Penyata D), yang mengakaunkan semua terimaaan pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan dan pembayaran yang dibuat kepada Badan-badan Berkānun Negeri termasuk pindahan kepada Kumpulanwang Pembangunan Negeri serta Kumpulanwang Bekalan Air Negeri; dan
- c) Akaun Amanah Disatukan (Penyata E), yang mana segala terimaan dan bayaran Kumpulanwang Amanah Kerajaan dan wang yang diterima oleh Kerajaan untuk maksud tertentu diakaunkan.

3. Akaun Memorandum

Akaun Memorandum menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan yang bukan merupakan sebahagian dari baki Kumpulanwang Negeri Disatukan, tidak disertakan dalam Lembaran Imbangan tetapi disertakan berasingan dalam Penyata Akaun Memorandum. Penyata Akaun Memorandum yang dilaporkan dalam Penyata Kewangan terdiri daripada penyata yang berkaitan dengan aset seperti pinjaman boleh tuntut (Penyata F1), pelaburan (Penyata F2) dan tunggakan hasil (Penyata F3) serta penyata yang berkaitan dengan tanggungan seperti hutang Kerajaan Negeri (Penyata G).

4. Konsep Asas

Dasar perakaunan Kerajaan Negeri adalah berdasarkan dua konsep seperti terkandung dalam Perlembagaan Persekutuan iaitu:

- a) Segala hasil atau wang yang didapatkan atau diterima, kecuali zakat, fitrah, baitulmal atau hasil agama Islam yang seumpamanya dibayar masuk ke dalam Kumpulanwang Negeri Disatukan (Fasal 97 Perlembagaan Persekutuan); dan
- b) Tiada wang kecuali perbelanjaan tanggungan tertentu, boleh dikeluarkan dari Kumpulanwang Negeri Disatukan melainkan diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Dewan Undangan Negeri (Fasal 104 Perlembagaan Persekutuan).

5. Dasar Perakaunan

Semua urusniaga Kerajaan diakaunkan mengikut asas tunai iaitu berdasarkan terimaan dan bayaran dengan ubahsuaI dalam akaun kena bayar bagi membenarkan bayaran dibuat dalam bulan Januari bagi bekalan dan perkhidmatan yang diterima sehingga 31 Disember tahun sebelumnya untuk dikenakan kepada akaun tahun itu.

6. Tahun Kewangan

Tahun Kewangan ditetapkan oleh Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972) sebagai suatu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.

7. Aset dan Tanggungan

Aset dikenakan kepada perbelanjaan pada masa lama dibeli atau dibina. Tuntutan kewangan oleh Kerajaan Negeri seperti hasil terakru dan pinjaman boleh tuntut tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Walau bagaimanapun, Penyata Pinjaman Boleh Tuntut (Penyata F1) dan Penyata Tunggakan Hasil (Penyata F3) ditunjukkan dalam Akaun Memorandum.

Tanggungan Kerajaan Negeri yang belum diselesaikan pada penutup tahun kewangan tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Walau bagaimanapun penyata mengenai hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan (Penyata G) ditunjukkan di dalam Akaun Memorandum.

ASET

8. Wang Tunai dan Pelaburan

Wang Tunai (Penyata A) dan Pelaburan (Penyata B) yang dilaporkan di dalam Lembaran Imbangan adalah terdiri daripada lebihan bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulanwang Disatukan. Pada tahun 2008, Simpanan Tetap yang tidak melebihi tempoh 3 bulan dinyatakan di dalam Penyata A (Wang Tunai). Manakala bagi Simpanan Tetap yang melebihi tempoh 3 bulan pula dinyatakan di dalam penyata B (Pelaburan).

Pada tahun 2009 kesemua Simpanan Tetap Kerajaan Negeri Pahang dilaporkan di dalam Penyata B (Pelaburan). Ini adalah selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan PPK2.

Semua pelaburan saham dan simpanan tetap ditunjukkan pada nilai buku.

AKAUN HASIL DISATUKAN

9. Hasil

Kutipan hasil (Penyata C1) diakaunkan mengikut asas tunai dengan mengambil kira jumlah kasar hasil yang diterima. Perbelanjaan yang dilibatkan untuk mendapatkan hasil dan bayaran balik hasil dilakukan mengikut mana-mana undang-undang dikenakan kepada perbelanjaan. Hasil yang patut diterima tetapi sebenarnya belum diterima dalam tahun kewangan berkenaan tidak dimasukkan.

10. Perbelanjaan

Semua kenaan kepada peruntukan Belanjawan bagi barang-barang dan perkhidmatan serta bayaran pindahan seperti caruman kepada Kumpulanwang Pembangunan serta wang yang diperuntukan kepada Pihak Berkuasa Tempatan, Badan-badan Berkunun dan Syarikat Milik Kerajaan melalui pemberian dianggap sebagai perbelanjaan (Penyata C2).

Terimaan balik bayaran lebih yang dilakukan dalam tahun kewangan yang sama dikreditkan kepada butiran perbelanjaan dari mana bayaran asalnya dibuat, manakala yang berkaitan dengan perbelanjaan tahun-tahun lepas dikreditkan kepada akaun hasil.

11. Perbelanjaan Tanggungan

Perbelanjaan tanggungan (Penyata C2) terdiri dari perbelanjaan yang wajib dikenakan ke atas Kumpulanwang Negeri Yang Disatukan mengikut mana-mana Undang-undang Negeri yang telah ditentukan. Perbelanjaan ini termasuklah penceن, pampasan, ganjaran, perbelanjaan hutang dan ganti rugi atau bayaran atas perintah mahkamah. Walaupun peruntukan bagi menampung perbelanjaan tanggungan disertakan dalam anggaran yang dikemukakan di Dewan Undangan Negeri, ianya tidak dibahaskan.

AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

12. Akaun Pinjaman

Pinjaman yang diterima oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan di bawah kuasa undang-undang Negeri dan pembayaran yang berkaitan diakaunkan dalam Akaun Pinjaman Disatukan (Penyata D).

AKAUN AMANAH DISATUKAN

13. Kumpulanwang Pembangunan

Kumpulanwang Pembangunan Negeri yang ditubuhkan mengikut Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966, diakaunkan dalam Akaun Amanah Disatukan (Penyata E). Terimaan Kumpulanwang ini terdiri dari pinjaman yang diberi oleh Kerajaan Persekutuan bagi maksud pembangunan, caruman dari Akaun Hasil Disatukan, pemberian Persekutuan (Geran), terimaan sewaan Perumahan Awam Kos Rendah, pemberian imbuhanbalik projek-projek tertentu oleh Kerajaan Persekutuan, jualan Rumah Kos Rendah dan pelbagai terimaan. Wang dalam kumpulanwang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud-maksud seperti yang ditentukan dalam Akta Kumpulanwang Pembangunan dan diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri.

14. Kumpulanwang Amanah Kerajaan

Kumpulanwang Amanah Kerajaan (Penyata E1) ditubuhkan di bawah seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972) bagi maksud tertentu selaras dengan Perlembagaan Persekutuan. Kumpulanwang ini bercorak kumpulanwang pusingan. Bagi Akaun Kena Bayar mulai laporan tahun kewangan 2005 ianya diletakkan di dalam Penyata Pelbagai Kumpulanwang Amanah Kerajaan (Penyata E1c) berbanding sebelum ini yang mana ianya dinyatakan di dalam Penyata D6 secara berasingan. Akaun Kena Bayar merupakan jumlah terhutang kepada pembekal barang-barang dan perkhidmatan yang telah diperolehi serta kerja-kerja yang telah dilaksanakan sehingga 31 Disember 2009 di mana bayarannya dibuat dalam bulan Januari tahun 2010.

15. Kumpulanwang Amanah Awam

Kumpulanwang Amanah Awam (Penyata E2) yang ditubuhkan di bawah seksyen 9 Akta Tatacara Kewangan 1957 (Disemak 1972) terdiri dari Kumpulanwang Khas yang diamanahkan kepada Kerajaan Negeri dan Wang Amanah yang diterima bagi maksud tertentu.

16. Deposit

Akaun Amanah bagi Deposit (Penyata E3) mengakaunkan wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah mana-mana undang-undang atau mengikut perjanjian.

AKAUN MEMORANDUM

17. Pinjaman Boleh Tuntut

Akaun ini menunjukkan baki hutang Badan-badan Berkanun dan Pihak Berkuasa Tempatan Negeri dengan Kerajaan Negeri.

18. Pelaburan

Pegangan saham Axiata Group Berhad yang terletak di bawah Pelaburan Am merupakan saham yang diperolehi melalui terbitan bonus ke atas setiap saham yang dipegang oleh Kerajaan Negeri di dalam Telekom Malaysia Berhad. Axiata Group Berhad sebelum pertukaran nama pada tahun 2009 adalah dikenali sebagai TM International Berhad.

Pelaburan Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri merupakan pelaburan khas dalam Kumpulanwang Amanah Perbadanan Setiausaha Kerajaan di mana Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri merupakan pemegang saham bagi Teras Dara Konsortium Sdn. Bhd. dan SAWIRA Sdn. Bhd.

19. Hutang Kerajaan Negeri

Akaun ini menunjukkan baki hutang semua pinjaman yang diambil oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan untuk membiayai projek-projek negeri dan Badan-badan Berkanun Negeri (Penyata G).

Susunan bagi Penyata G masih dikenakan mengikut sektor seperti tahun lepas disebabkan oleh penjadualan semula pinjaman.

ANGKA BANDINGAN

20. Angka bandingan telah dipinda di mana perlu disesuaikan dengan susunan tahun ini.